

Érkezéskor, kiadóhivatalt és nyomda: Bul. Reg. Ferdinánd (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürgőnycim: Közlöny, Arad. Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona. Kiadása és rotációs nyomása Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak évente 1090, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lejeltöbb. Ezves szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. (Bucurestiben 50 bani felár) Hirdetések tarifa szerint ::

XLV. évfolyam, 112. szám. * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Kedd, 1930. május hó 20.

Az illuzórius maximálás

Az ármaximálás Európa többi államaiban már csak rossz háborús emlék, olyan mint a kenyérgyógy, a lakásrekvirálás és a többi kényszerintézkedések, amelyek már régen elmerültek a letűnt zavaros idők ködébe. Nálunk csak nemrég szűnt meg a lakásrekvirálás és a lakások felszabadítása még most sem történt meg teljesen. De élő valóság és mindennapi probléma még ma is az ármaximálás, amelyre minden hónapban rákerül a sor olyképen, hogy összül az ármaximáló bizottság s megállapítja hogy ebben a hónapban a közszükségleti cikkek ára ennyi és ennyi lesz.

Az idő kerekait azonban még a maximáló-bizottság sem tudja megállítani. Több, mint tíz esztendő múlt el a háború befejezése óta és ez idő alatt a gazdasági élet hullámai vízszintet elhagyott medrükbe és a konszolidációs folyamat lassan-lassan, a gazdasági szükségesség törvényei alapján és a hatósági intézkedések ellenére is, megindult a háborúelőtti uton és elsöpör maga elől minden akarat, amely komikus nagyképűséggel igyekszik szembehelyezkedni az eleven élet méltóságát, de hatalmas erejű folvásával. A maximáló-bizottságok munkája is ilyen szármalmas törekvés volt. A bizottság tagjait kétségkívül a legnagyobb jóakarat vezette, amikor a közönség érdekeit meg akarták védeni a spekuláns árusok túlzó kapzsisága ellen. Mert volt idő amikor az árdragítás nagyzeretlen-jóvedelmező foglalkozási ággá fejlődött és lelkiismeretlen emberek egész tömege gazdagodott meg azáltal hogy közszükségleti cikkek árait mesterségesen megnövesztve a vásárlót valósággal megzsarolták. Áldásos és a nép jólétét elősegítő hatású volt akkor az ármaximáló-bizottság működése, amely a karhatalom erejével szabályozta az árakat és nagyrészt letörte az áruzsaróságot telhetetlen kapzsiságát. Há a és köszönet érte az ügybuzgó és igazságos maximáló-bizottságoknak.

Abban az időben feltétlenül szükséges volt a kereskedelem megrendszabályozása és a fogyasztóközönség érdekeinek leghigoróbb megvédelmezése. Abban az időben még dult a gazdasági bizonytalanság vad harca és elesett fogyasztótömegeknek kellett életlehetőséget biztosítani.

Azóta azonban hosszú idő telt el és az árak szabályozásának feladatát átvette a maximáló bizottságoktól az arra egyedül illetékes erő: a kínálat és kereslet törvénye. Minden konszolidált gazdasági egységben ez a régi jól bevált és a napi élethez pontosan alkalmazkodó törvény állapítja meg az árakat. Sok szenvedés és viszontagság után végre mi is elérkeztünk a konszolidációs folyamat olyan fokára, amely feleslegessé teszi a maximáló-bizottságok működését. A közönség már észrevette ezt, az illetékes hatóságok még nem. És úgy a vásárló, mint az eladó csupán a kínálat-kereslet árkialakító törvényei után igazodik s nem veszi figyelembe az ármaximálási határozatokat. Lutai Cornel dr. Aradváros megválasztott polgármestere állapította meg épen ma, hogy az ármaximáló-bizottság működése illuzórius és teljesen hatástalan. Lutai dr. viágosan látja a dolgokat és az ő ítéletében megbizhatunk: az ármaximáló-bizottság már elvégezte küldetését, az ő ideje már elmúlt és vele együtt egy olyan korszak is, amelyre nem szívesen emlékezünk vissza. Helyezzük tehát a tiszteletre méltó intézményt kellő kegyelettel, de őszinte örömmel az emlékek temetőjébe. Nyugodjék békében, de ne támadjon fel soha többé.

A kamara mai ülését nem lehetett megtartani

A képviselők a szeszjavaslat bizottságl tárgyalásán vettek részt. A javaslat módosításai

(Bucuresti, május 19.) A kamara mai ülése érdeklődés hiányában elmaradt. Az ipari és a gazdasági bizottság ugyanis a szesztörvényjavaslatot tárgyalta és ennek vitája százhusz képviselőt vonzott, úgy hogy a parlament számára már nem jutott képviselő.

A bizottsági tárgyaláson a mezőgazdasági szeszgyárakra vonatkozó kérdéseket tárgyalták. Serban kolozsvári professzor prēmiumot kért a mezőgazdasági szeszgyárak részére. Fischer Tivadar dr. az ipari szeszgyárak kvótájának felémelését javasolta. Cihelmezeanu elismeri, hogy a mezőgazdasági szeszgyárakat magas kvóta illetne meg, de a múltban rengeteg visszaélés történt. A

mezőgazdasági szeszgyárak nem voltak egyebek, mint titkos ipari szeszgyárak. Ezért kötelezni kellene őket, hogy legalább 150 hektár földjük legyen, amelyen marhatenyésztéssel és a racionális mezőgazdasággal foglalkozzanak. Mihalache azon az állásponton van, hogy ha a mezőgazdasági szeszgyárak ezt teljesítik, akkor megérdemlik a prēmiumot. Majd módosították a törvényjavaslatot, hogy a nem inno-mított szeszt ne lehessen kivinni a gyárakból és minden szeszgyárnak kötelezősége finomítóköszüléket felállítani. Kimondották, hogy a visszaélések elkerülése végett szesztó és szeszgyárak között 10 kilométeres zónának kell lennie.

Emberáldozatokat is követelő árviz Romániában

Brassó és Fogaras környékén szünetel a forgalom — Bukovinában nagy pusztítást végzett az árviz

(Bucuresti, május 19.) Az ország több részéről óriási árvizpusztításokról érkeznek megdöbentő jelentések. Az utóbbi napok esőzései több helyütt megduzzasztották a folyókat, patakokat és az ár egész városokat veszélyeztet, sőt nem egy helyen a víztömeg be is hatolt a városokba, az utakon pedig megakadályozta a forgalmat. Az árviz méreteiről a következő jelentéseink számolnak be:

Piatra-Neamtnál, ahol a Moldova lépett ki medréről, az egész pályaudvar viz alá került, a vasúti közlekedés lehetetlenné vált, a város nagyrészt is ellepte az ár. Viz borítja a fűrészgárat, több egyéb nagyobb üzemet is.

Bacauban száz ház áll víztengerben és ötszáz család vált hajléktalanná. A környező falvakból is nagyarányú árpusztításról érkezik jelentés. A hatóságok katonaság kivezénylését kérték a mentési munkálatokra.

A Trotus völgyében különösen Targu-Ocna várost fenyegeti árvizveszedelem. Egy paraszt a vízben lelte halálát. Az Iroaia hidjait erősen meg-

rongálta a megduzzadt folyó.

Bukovinából is nagy árvizkatasztrófiákat jelentenek. Roman megye mélyebben fekvő részei szintén viz alatt állanak. Radauti megyében a pályatestek, az országutak vízben úsznak, a forgalom természetesen szünetel. Vascanti megye felé öntötte el már az ár. Campulung és Gura-Homoruia városok minden részébe behatolt már az árviz, úgy hogy mind a két helységet viz borítja. Putna megyében ugyancsak nagy pusztítást végzett az áradat. A kormány erélyes segítőakciókat helyezett kilátásba a szomorú viszonyok közé került lakosságnak.

Predeal környékéről havazásról adnak hírt.

(Bucuresti, május 19.) Brassó és Fogaras között az árviz folytán szünetel a teherforgalom. Fogaras és Szeben között úgy a teher-, mint a személyforgalmat be kellett szüntetni. Brassó és Szepsiszentgyörgy között is megakasztotta az árviz a forgalmat. A regáti Targomeanu városban emberáldozata is van az árviznek, mely a fél várost előntötte. Cernovitzból riasztó hírek érkeznek.

Rommá égett egy Pápa melletti falu

Irtózatos pusztulás — 150 ház lett a lángok martaléka — 20 halott. Észvesztett kétségbeesés

Sopron környékén is leégett egy fél falu

(Pápa, május 19.) A Pápától 8 kilométerre fekvő Takácsi községben az egyik ház hirtelen kigyulladt és az orkánzerű szélben a tűz annyira elharapózott, hogy pillanatok alatt észrevehető volt az oltás lehetetlensége. A tűz fél 8 óra tájban tört ki, egy óra múlva az egész község lángokban állott. A postahivatalból az összes környékbeli tüzoltókat kétségbeesve alarmirozták, de délután 2 óráig 16 község tüzoltósága sem tudott segíteni. Délután 3 órakor újabb segítséget kértek, és megint 12 község tüzoltósága vonult ki, de hiába volt minden. Takácsi községben csupán a postahivatal maradt épen. Az egész község leégett és a tűz közben drámai jelenetek játszódtak le. Megérkeztek a csendőri és katonai különítmények, akik parancsot kaptak, hogy a községet ki kell irtítani. A tüzoltók és katonaság haláltüvegvető bátorsággal dolgoztak és az égő házak közül erőszakkal cipelték ki az embereket. A legtöbb ember nem akart elmenni, kétségbeesetten ragaszkodott portá-

jához, inkább oda akart veszni, sem minthogy lássa vagyonának elvesztését.

Tébolyodott emberek százai szaladgáltak fel és alá. A községnek 400 lakója koldusbotra jutott.

Közben kihordták az első sebesülteket. A le-hulló gerendák és az izzó cserépdarabok, valamint a füst áldozatait. A környéken alarmirozott orvosok az országuton hevenyészett módon kötözöhelyet létesítettek, de a sebesültek számánál sokkal nagyobb az eltiintek száma. Sebesültautók százai robognak Pápa felé. A kora délutáni órákban látható volt, hogy a helyzet menthetetlen. Oltani nem lehetett. A község 200 háza egyetlen tüztenger volt. A katonaság kordona mögött azonban teljesen felbomlott a rend abban a pillanatban, amikor meghallották, hogy a lángtenger közepén rengeteg ember hullaja ég. Eszevesztetten és őriöngve rohantak az emberek áttörve a kordont, a tűz közepébe. A csendőri-örök alig tudták őket visszahozni. Igen sok

ember megürült, letépték ruháikat, kitépték hajukat, sikoltoztak, vagy kacagtak. A késő esti órákban a lángok lelohadtak, de a füst annál elviselhetetlenebb. A halottak, sebesültek száma és a kár még ismeretlen. A község állatállománya odaveszett. A tűz valószínűleg egy zsúpfődeles viskóban keletkezett és a vihar miatt harapódzott el. 1200 ember halálra maradt.

(Pápa, május 19.) Takácsiban teljesen leégett a községháza, a katolikus templom, a református paplak és 150 ház, 60 ház súlyosan megrongálódott. A tüzet este 8 órakor

sikerült lokalizálni, de a zsarátmokok még izzanak és így az oltás még két napig eltart. Eddig 20 halottról tudnak. A sebesültek száma igen nagy, az eltűnteké még nagyobb. A tűz gyújtogatás folytán keletkezett.

(Sopron, május 19.) A Fertő déli táján fekvő Fertőhomok község ma délelőtt borzalmas tűzvész áldozata lett. A tűz az óriási szélviharban elharapódzott. A községnek 612 lakója van és 96 háza. Eddig 50 ház elhamvadt. Az oltás folyik. 18 község tűzoltósága sietett a borzalmas tűzvész letörésére.

Bratianu a hét végére fontos eseményeket jósol

A Viitorul újabb elkobzása — A háztetőről dobják a lappeldányokat a közönség közé — Hárommillió kártérítési igény

(Bucuresti, május 19.) Bucurestinek ma ismét meleg napja volt. A hatóságok elrendelték a Viitorul negyedszer való elkobzását is. A liberális vezeték természetesen ismét ellenálltak az elkobzási végzés foganatosításának, ezúttal azonban kevesebb sikerrel. Mikor látták, hogy a lapok nagy tömege már a hatóság birtokában van, a vezeték Franasovici volt államtitkarral az élen a palota ablakaiból az utcára szórták a közönség közé a lapokat.

Az elkobzás oka Bratianu Vintila egy deklarációja volt amelyet a liberális párt mai központi értekezletén föl is olvasott a vezér. A deklarációban Bratianu a legélesebb ellenál-

lásra hívta fel híveit a lapelkobzásokkal szemben. A nyilatkozat foglalkozik Iunian v. igazságügyi miniszter legutóbbi párisi tartózkodásával is, amely a hét végére nagyfontosságú események bekövetkezését fogja előidézni. Ezért a liberális pártnak állandó permanenciában kell lennie és felszólítja a vidéki szervezetek vezetőségét is, hogy álljanak készen a központ esetleges utasítására.

A liberálisok az ellenállásokon kívül különben sem nyugszanak bele a Viitorul elkobzásába és ma három millió lejés kártérítési pert indítottak a belügyminisztérium. Mellette Vaída indítottak a belügyminisztérium ellen.

A szociáldemokraták felmondták a nemzeti-parasztpárttal kötött egyezményt

A szociálista diákok tiltakoztak a sovinszta és reakciós diákakciók ellen

(Bucuresti, május 19.) A romániai szociáldemokratapárt tegnap tartotta meg második kongresszusát. Az előki biztséget Jordáky Lajos kolozsvári nyomdász töltötte be. Képviselték magukat a magyarországi szociáldemokraták is Moynus Illés személyében. Radatcanu Lothar dr. bányászati képviselő mondotta az első expozét:

— Az elnyomatás a munkás osztállyal szemben megnagyobbodott a nemzeti-parasztpárti kormány alatt — mondotta. Pedig a kormánnyal egyezményt kötött a párt a választásokra és ezért joggal remélte, hogy a demokratikus elvek hangoztatásával kormányra került nemzetiparasztpárt megteremti végre a de-

demokrácia éráját. Meg kell azonban állapítani, hogy a kormány nagy csalódást okozott, mert hitler lett a legelőnyben demokratikus elvekhez és ezért kénytelen a párt felmondani az egyezményt. Ezután a kisebbségi kérdéssel foglalkozó bizottságot választották meg, amelyek dr. Lucian Sándor, aradi szociáldemokrata képviselő lett az elnöke. A kongresszus tagjai melegen ünnepelték Cazaeu Vladimir temesvári megyei tanácsost, aki a polytechnikum szociálista érzelmi tagjainak üdvözlését tolmácsolta és elítélte azokat a pártokat, amelyek a diákságot a tűző sovinszta s reakciós mozgalom eszközeül akarják felhasználni.

Miklós herceg a temesvár—németsági

A régens Temesvárra érkezett országúti autóversenyen

— Indul a holnapi gyorsasági versenyen — A zápor a verseny mai programját elmosta és egy training-uton csaknem végzetessé vált szerencsétlenség ért egy résztvevő uriaszonyt

Temesvárról jelentik: Fejedelmi vendége van Temesvárrak. Miklós régensherceg a bányász körösvideki román királyi automobilklub által rendezett első nemzetközi versenyre, amely ma vette kezdetét. Temesvárra érkezett. A régensherceg kőönvonata délelőtt 10 óra 5 perckor futott be. A herceg szalonkocsija után következett vagonban hozták el az autóját, egy 6 cilinderes 120 lóerős autót, amelyet az ő tervei szerint készítettek el. A pályaudvaron kifejezett kívánságára nem volt fogadtatás, hanem az a versenypályán zajlott le, ahol a régens Bocu Sever bányászati kormányzó, Constantinescu Dimitrie hadosztályparancsnok, Baleantur Valér dr. prefektus és Valcovici dr. megyei tanár fogadták.

Ma délután kellett volna lebonyolítani meghívott közönség előtt az erre az alkalomra kitűnően kijavított németsági országúti gyorsasági versenyt. A verseny előtt azonban óriási zápor vonult el a vidék felett, amely teljesen felzárta a terepet és maga Miklós herceg állapította meg a pálya használhatóságát. Így a versenyt holnap délelőtt 9 órára halasztották el, amikor az elegancia és a határozás verseny is lebonyolításra kerül.

Amikor a versenyzők próbautat tettek,

csaknem végzetes szerencsétlenség történt. Dr. Gábor Liviusné, a temesvári Fehér Kereszt-szanatórium igazgatója nejének Wylis-Knight kocsija, amelyet ő maga vezetett, az uton nekifutott egy kőrakásnak. A karambol következtében dr. Gáborné pillanatszerűen a kocs felett elvesztette akaratát és a gép menthetetlenül az út mentén futó árokba fordult volna, de az utolsó pillanatban mégis sikerült lefékezni.

Délben Bocu Sever a kormányzóságon bankettel adott Miklós herceg tiszteletére, aki Miti Ienu, volt külügyminiszter kíséretében jelent meg az ünnepi ebéden. A banketten több felkészítő is elhangzott.

Beleesett a Dunába egy ötéves fiu.

(Budapest, május 19.) Megdőbentő szerencsétlenség történt ma a MFTR. 10-es számú motoroshajóján. A hajó kormányosának 5 éves fia Budafok határában a motoroshajó szélén elcsúszott és a Dunába esett. Esés közben megsértette a fejét és valószínű, hogy eszméletlen állapotban került a Dunába, ahol elnyeltek a habok és a fiu többé nem is került a víz felszínére. Apja segítségére sietett, de minden fáradozása hiábavaló volt.

Keppich Zsigmondné temelése.

Aradi kereskedő társadalmának impozáns részvétele mellett helyezték örök nyugalomra az aradi zsidótemetőben Keppich Zsigmondné. A gyászházban dr. Vágvölgyi Lajos főrabbi mondott megleghangu és könnyekig megható gyászbeszédet. Dr. Vágvölgyi főrabbi beszéde után a templomi kórus énekelte gyászdalokat. A temetőben Lefkovits Ármin, az cég nevében bucsuztatta el a tiszteletben megőregedett matrónát. A temetőben képviseltették magukat a város kereskedelmi testület, az aradi könyvkereskedők és a nyomdászok is s a város intelligenciája nagyszámú megjelenésével adta tanújelét annak, hogy az elhunytat a közbecsülés és szeretet övezte.

Tizenegy fejszecsapással meggyilkoltak egy földbirtokos feleségét

(Jászapáti, május 19.) Az egyik fanyán borzalmas módon 11 fejszecsapással meggyilkolták tegnap délben Balaitly István földbirtokos 45 éves feleségét. A tettes elmenekült, a borzalmasan megcsontított holttestet a férfi kora délután az udvarban a kert mellett találta meg. A vérnyomok az udvarról a szobába vezettek. Valószínű, hogy az asszony menekült és a gyilkos utána ramodott végül is az utolsó fejszecsapással kettészelte a fejét. Az eset igen rejtélyes. Rablás nem történt, valószínűleg bosszu művéről lehet szó.

Tisztújítás az Erdélyrészi Faisztviselők Egyesületében

(Arad, május 19.) Az Erdélyrészi Faisztviselő Egyesület aradi tagozata vasárnap tartotta meg rendes évi közgyűlését az Iparkamarában. Dr. Grünfeld Ede az egyesület agilis elnöke megnyitó beszédében vázolta az aradi tagozat küzdelmét a brassói nyugdíjintézet érdekében.

Reich Gyula titkár beszámolójában szomorú tényként állapította meg, hogy a fiasztviselők nemtörődősége folytán az érdeklődés és a tagok száma egyre csökken. Az egyesület megtette kötelességét és különböző segélyekkel támogatta tagjait.

Went László pénztárnok jelentését a közgyűlés egyhangúlag tudomásul veszi. Az elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére dr. Walkó Rezsőt és Went Lászlót kéri fel.

Miután a vezetőség megkapta a közgyűléstől a felmentvényt, dr. Grünfeld Ede elnök emelkedett ismét szólásra.

Bejelentette a közgyűlésnek, hogy amennyiben öt felölnék újból a tisztségre, úgy ezt a megtiszteltetést nem fogadhatja el. Erre az elhatározásra az készvoti Grünfeld dr. t. hogy rövid időn belül eltávozzék Aradról.

A közgyűlés a legmélyebb sajnálkozással vette tudomásul dr. Grünfeld Ede elhatározását, annál is inkább, mert az összbizalom mindig szimpatikus személye felé koncentrált.

Dr. Walkó Rezső megleghanem köszönetet mondott a távozó elnöknek, majd indítványára a közgyűlés

egyhangúan díszelöltető választotta Grünfeld dr.-t.

Ezután sor került a választásokra. Az egyesület új vezetősége a következő képen alakult meg: Ideiglenes elnöki teendőket megbízott: Anhalzer Ignác, társelnök: Krausz Jenő, alelnök: Went László, ellenőrök: dr. Walkó Rezső és Went László, titkár és pénztárnok: Reich Gyula, jegyző: Kormos Vilma, választmányi tagok: dr. Drincu János, Klármann Hermann, Mózes Bernát, Lorencz Ernő, Markovits Miksa, Andor Gyula, Vámos Imre, Komló: Elemér, Kemény Ferenc, Abel Gyula, Roth Sándor, Roth István, Franz Géza, Bács József, Pestalics László, Holländer Ernő, Grosz Gábor és Jakabovics Jenő. Szervezőbizottsági tagok: Linner Károly, Fränkl Gyula, Steiner Elemér, Losonczy Gizella, József Lászlóné.

A választás után Anhalzer Ignác elnök köszönetet mondott a bizalomért és ezzel a közgyűlés véget is ért.

Kedd.

1.

PANEURÓPAI tervnek nevezi a sajtó Briandnak azt a memorandumát, amit szombaton délelőtt 27 európai állam kormányának nyújtottak át a francia diplomácia vezető képviselői. A terv pedig igen messze esik Coudenhove elgondolásától, mert végső eredményében semmi más, mint az európai szolidaritás megteremtésének kísérlete az államok egyesülése nélkül. Mi nem nézzük párisi és genfi perspektívából az európai politikát s talán azért nem tudunk hinni abban, hogy a Briand-terv praktikus jelent is majd valamit. Mi nap-nap után látjuk és tapasztaljuk a mi kis horizontunkon, hogy egy állam keretén belül mily nehéz és utópisztikus törekvés az egy államban élők abszolút szolidaritását megteremteni s ezért úgy hat reánk Briand terve, mint egy külpolitikai koncert nyitánya előtti hegedűhangolás. A nyitányhoz még nincs se hang, se karmester.

2.

BUCURESTI FŐPOLGÁRMESTERE június közepén meglátogatja Budapestet és állítólag Budapest főpolgármestere viszonzni fogja Bucuresztiben ezt a látogatást. Manoilescu volt alminiszter pesti utja után úgy kell fogadnunk ezt a tervet, mint a két állam közötti jóviszony kimélyítésére irányuló törekvés jelét. Ez a jóviszony közép-európai érdek, de érdekünk nekünk is, Romániában élő magyar kisebbségi nemzetnek. Csak a magyar és a román állam közötti jóviszony teremtheti meg a romániai magyar kultúra és gazdasági élet számára a szabadabb levegőt és teremthet olyan atmoszférát, melyben a magyar nemzeti kisebbség törekvéseit nem kíséri majd türelmetlenség, gyanakvás, de kifejlődik az a megértés, amely a békés együttélés alapja.

Lutai dr. a Holtmaros-híd építési tervét akarja Bucuresztiben jóváhagyatni.

(Arad, május 19.) Mint az Aradi Közlöny jelentette, dr. Luta i Cornél polgármester ma délután Bucuresztibe utazott. Munkatársunknak alkalmunk volt a polgármesterrel elutazása előtt beszélgetést folytatni bucureszt-i útjának céljáról. Dr. Luta i kijelentette, hogy útjának legfontosabb célja az üzletvezetőségi palota mellett tervezett új Holtmaros-híd építési tervének jóváhagyása a belügyminiszter által. A jóváhagyást lehetőleg magával hozza a polgármester és akkor nyomban kéri a nyilvános árlejtést a híd építésére. A tervet a városi mérnöki hivatal készítette el és a legelőnyösebb ajánlattevő az árlejtés megejtése után azonnal megkezdheti a híd építését. A munkálatoknak lehetőleg még ez évben be kell fejeződnök. Ugyancsak ebben az évben akarja megkezdni a hidépítéssel kapcsolatos sugárutat is, a mely a híd től az állomásig vezet nyilegyenes irányban a kisvasút vágányainak helyén.

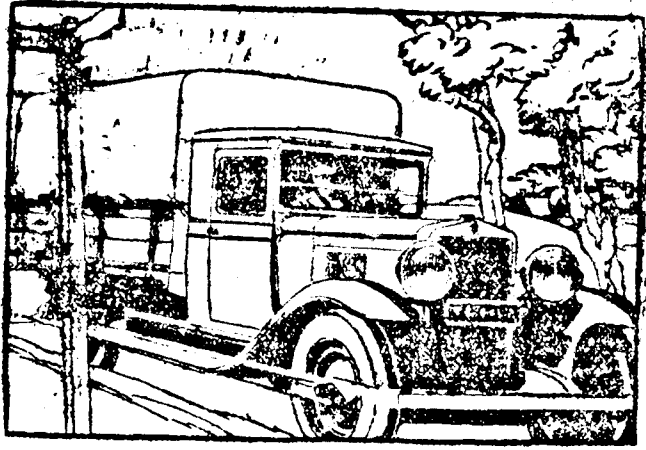
Ezenkívül a polgármester a belügyminisztériumtól egy szakmérnök kiküldését kéri, aki felülvizsgálja a városi üzemek tervbe vett építkezéseit és beruházásait. Dr. Lutait távollétében dr. Velcsöv Géza alpolgármester helyettesíti.

A temesvári tábla elrendelte egy aradi rendőrtiszt inkadrálását.

Temesvárról jelentik: Még tavaly novemberben, amikor a belügyminisztérium az inkadrálásokat végezte, történt, hogy Cerkess Emil aradi szubkomisszárt, a III. kerületi rendőrség vezetőjét nem inkadrálták, azzal az indoklással, hogy a rendőrtiszt nem volt aktív szolgálatos az elmúlt és az előbbi években. A belügyminisztérium döntése megiejegetést keltett annakidején, mert Cerkess állandóan ellátta hivatalát és igen jó munkakerőnek bizonyult.

A rendőrtiszt természetesen megelégedett a miniszteri döntéssel és a temesvári táblánál nyújtott be ellene felhívamodást. A tábla dr. Miclea-tanácsa ma tárgyalta az ügyet. Dr. Botez Demeter temesvári ügyvéd, a rendőrtiszt védője felmutatta az aradi rendőrkövetség igazolását, miszerint Cerkess a kifogásolt időkben tényleges szolgálatot teljesített. A tábla ennek alapján a belügyminiszteri határozattal ellentétben elrendelte Cerkess inkadrálását és a rendőrtiszt 5500 lejes fizetését november 1-től visszamenőleg megítélte.

VESZTESÉG! EVI 1600 MUNKAÓRA

Vizsgálja meg üzleti könyveit, írja ki a szállítási költségeket...

és meg fog győződni, hogy szállítással foglalkozó személyzete három órától kettőt elveszt, ha nem bocsát rendelkezésére gyors, megbízható teherautót.

A Chevrolet teherkocsi elejét veszi ilyen óriási idő és pénzvesztésnek. Keresse fel a Chevrolet bizományost és kérjen felvilágosítást erről a fő elemreméltó hathengeres teherkocsiról.

Kereskedők, mindenféle ipari vállalat vezetői választották a Chevrolet teherkocsit, hogy annak révén megoldhassák a szállítás problémáját, hogy kibővíthessék működési körüket.

Saját üzletében is nagy hasznot húzhat a Chevrolet teherkocsi révén. Keresse fel a legközelebbi Chevrolet-bizományost, kérje a kocsi bemutatását és részletes felvilágosítást a Chevrolet teherkocsiról.

Chevrolet - Pontiac - Oldsmobile - Oakland - Vauxhall
Buick - Marquette - La Salle
Cadillac - Chevrolet teherkocsi - G. M. C. teherkocsi
Fisher karosszériák.

A GENERAL MOTORS
GYÁRTMÁNYAI

CHEVROLET KERESKEDELMI TEHERKOCSIK

Ha az alanti szakmák egyikében dolgozik, úgy a Chevrolet teherkocsi révén nagyobb haszonra tehet szert. Kérdezze meg a bizományostól az árakat és kérje a raktáron lévő szekrények, valamint a kocsi bemutatását.

Fa- és szén
Építési anyagok
Mezőgazdaság
Szállítmányozás

Textil
Sör
Nagyáruház
Pékiség

Fűszerkereskedés
Bor- és szesz
Hentes és mészáros

A jugoszláv király két volt Radics-párti minisztert nevezett ki

— A jugoszláv politikai élet szenzációja —

(Belgrád, május 19.) A jugoszláv politikai életnek ma estére váratlan szenzációja támadt. A hivatalos lap közli Sándor király kéziratát, amely szerint Zsivkovics miniszterelnök előterjesztésére, a király Brinkovics dr. szociálpolitikai és Frangeff Ottó dr. földművelési minisztereket állásukból felmenti és tárca nélküli miniszterekké nevezte ki. A kézirat második része még érdekesebb és a szerb na-

cionalista körökben óriási meglepetést keltett. A király a két megüresedett miniszteri székre ugyanis exponált horvát politikusokat nevezett ki. Szociálpolitikai miniszter Sibenik Stankó, a volt radicspárti parlamenti csoport elnöke, a földművelésügyi miniszter pedig Preka Miklós, a volt Radics-párt parlamenti csoportjának al-elnöke lett. A kettős kinevezéstől messzemenő politikai változásokat remélnek.

Jön! Rövidesen a CENTRAL-mozgóban Jön!
az Ufa slágerfilm:

ASPHALT.

Főszerepekben: Betty Amana, Gustav Fröhlich, Albert Steinrück,
Hans Adalbert von Schlettow.

Győzött az ellenzék az aradi ipartestület közgyűlésén

Személyi torzsalkodások és nemzetiségi ellentétek
Éles hangú felszólalások a közgyűlésen

(Arad, május 19.) Az aradi Ipartestület tegnap, vasárnap tartott évi rendes közgyűlésén kiobbantak azok a súlyos ellentétek, amelyek hosszú idő óta visszássá helyezték a területet az aradi iparosság életében. Ezen az izgalmas közgyűlésen nyilvánosságra kerültek a személyi torzsalkodások és felszólalások a nemzetiségi kérdések, amelyeknek kiéléződési máj régen akadályt jelentenek ennek a gazdasági érdekközösségnek fejlődésében. A városháza nagy tanácsterme zsúfolásig megtelt az Ipartestület tagjaival. Pontosan délelőtt tíz órakor nyitotta meg **Olariu Justin** elnök a közgyűlést és rövid beszédben üdvözölte a megjelenteket. **Dolga Imre** ipartestületi titkár felolvassa az évi jelentést és meleg szavakkal emlékezik meg az Ipartestület három halottjáról, **Kürtvás Lajosról**, **Koltz Lajosról** és **Eberlein Ágostonról**. Ezután **Árkosi Aurél** magyarul olvassa fel a testület évi jelentését.

Moskovitz Izidor emelkedett ezután szólamra. Figyelemmel hallgatta végig a jelentést, amelyből azonban hiányzik minden olyan mozzanat, amely azt bizonyítaná, hogy a testület tett valamit tagjainak érdekében.

Az iparosság jövedelme csökken és ennek ellenére ötszörös adót vetnek ki rá. A testület ez ellen nem jelentett be tiltakozást. A vezetőséget személyes ügyek és nemzetiségi torzsalkodások foglalkoztatják.

Olariu Justin elnök válaszul a felszólásra és kijelenti, hogy az elnökség nem illethető váddal, mert a vezetőségi ülések nagyrészt a tagok nemtörődősége miatt nem lehetett megtartani. Ismét **Moskovitz Izidor** szólamra fel és bizonyítja, hogy az előjáróság tagjai azért nem látogatták az üléseket, mert azokon komoly dolgokat nem tárgyaltak. Ha az elnökség a tárgysorozatra felvetta volna a nagy adózások ellen megindítandó akciót, akkor biztos, hogy az összes tagok megjelennek. A nagy tapssal fogadott beszéd után **Adok Axente** pénztári jelentést olvassa fel és **Rigler** borbély beszédét **Dolga Imre** titkár költségvetéséről szóló jelentése követte. **Zab István** kifogásolja a költségvetés két pontját. Kéri, hogy törüljék az iparosok lapja részére előirányzott huszonötezer lej és az iparosszövetség hetvenötezer lejét. Támadja az Iparosotthon vezetőségét. Allítja, hogy nem iparos-érdekeket, hanem egyéni ambíciókat szolgál. „Tingli-tangli”-nak nevezi az Iparosotthon működését. Az előadó beszédét gyakori pufj kiáltások zavarják. **Reinhart Gyula** visszautasítja az Iparosotthon ellen intézett támadást. Bizonyítja, hogy ez ma a legfontosabb és legértékesebb intézménye az aradi iparosságnak. Indítványozza, hogy vegyék be a költségvetésbe az ipartestületek szövetségének fizetendő negyvennyolcezer lej tagsági díjat.

Pacuraru Brutus, az aradi Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára szólalt fel. Figyelt az Ipartestület működését és szomorúan látja, hogy örökös ellentétek akadályozzák az építő munkát. Nemzetiségi differenciák vannak felszínen, ahelyett, hogy összetartva közös erővel dolgoznának az iparosság érdekében. Sokan kifogásolják, hogy a vezetőségben a románok, vagy a magyarok dominálnak. Kéri, hogy kinek volt abból kára, hogy román vagy magyar nemzetiségűek a vezetők. **Zab István**nak válaszul kijelenti, hogy valamikor **Zab** magyar érzelműt játszott, most pedig ő kavarja fel leginkább a nemzetiségi ellentéteket és sürkődéseket. Kéri **Zab Istvánt**, hogy vonja vissza indítványát. Ő nem tartja célszerűnek, hogy a **Reinhart** által indítványozott tagsági díjat az Ipartestületek Szövetsége részére megszavazzák.

— Ez az intézmény — folytatta — a hivatalos körök előtt úgy szerepel, mint egy demonstratív alakulat. (Nagy zaj. Közbekiáltások: Ez tévedés!)

Pacuraru: Lehet, hogy a hivatalos körök tévednek, de én nem!

Czernóczy Mihály hivatkozta **Comsa Gergely** püspök pásztorlevelére és békés együttműködésre kéri az iparosságot. Elmondja, hogy a közgyűlésre jövet egy régi aradi iparost látott, akit egy rendőr kísért be, mert koldult. **Lakatos Mihály** éles hangon támadja az iparosok lapját és követeli, hogy annak vezetését vegye kezébe az Ipartestület. (Óriási lármá. Többen kimennek a teremből. Kiabálások: — Üljön le!)

Amikor elült a zaj, **Bakács Miksa** emelkedett fel. Cáfolja **Pacuraru** főtitkár állításait. Tudja, hogy a szövetséget rosszindulatú emberek irredenta alakulatnak tartják. De ez tendenciózus gyanúsítás, amit az is bizonyít, hogy a jelenlegi társelnök **Olariu Justin** és régebben **Vulcu Maxim** volt az elnök. A vezetőségben pedig román urak foglalnak helyet. Az Iparos-Otthon „tingli-tanglija” pedig azt a célt szolgálja, hogy az öreg iparosok részére felállítandó Otthonnak egy-egy téglát adjanak. Az aradi iparosok nem akarhatják, hogy gyakran legyen részük olyan látványban, hogy koldulásért a rendőrségre kísérnek régi iparosokat. Kéri a közgyűlést, hogy ne ejtse el a szövetség támogatását, mert ezzel nyíltan kimutatná, hogy elismeri a rosszindulatú emberek rágalmaikat.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után **Feier István** támadja a magyar iparosokat és az iparosok szövetségét. Bizonyítani akarja, hogy politikai pártok munkájában is részt vesznek az otthon és a szövetség vezetői. **Zombori Gyula** tiltakozik az állítások ellen. Igazolja, hogy az aradi iparosság tulnyomó része magyar, tehát joga van diszponálni, hogy hova fordítsák az általa befizetett tagsági díjat. **Moskovitz Izidor** kifejti, hogy szerinte nincs román, vagy magyar, csupán romániai iparos. **Mustai Imre** és **Rada János** felszólalása után **Reinhart Gyula** írásban terjeszti elő javaslatát és többek nevében névszerűen szavazást kér. A hangulat rendkívül feszült a teremben. Állandó közbeszólások zavarták a szónokokat.

Most **Pacuraru Brutus** emelkedik fel. Erőlyes szavakkal tiltakozik a türelmetlenkedő destruktív munkája ellen. Kéri, hogy fogadják el a költségvetést eredeti formájában.

— Kérem, — folytatta beszédét — hogy az ellenzékieskedő urak vállalják-e a felelősséget az esetleg bekövetkezendő dolgokért? Az ellenzéki akció néhány akarnoknak a munkája és ezt be kellene látni minden iparosnak.

Reinhart Gyula tiltakozik az „akarnok” kifejezés ellen. **Pacuraru** kijelenti, hogy ezt a kifejezést nem **Reinhart**ra értette. Ezután **Olariu** elnök elrendeli a szavazást. 46 szavazattal 27 ellenében elfogadják **Reinhart** indítványát és a költségvetést elvetik. **Tabic Traian** Iparhatósági biztos bejelenti, hogy a határozat ellen óvást emel. Az előjárósági tagok megválasztása következett. Két lista küzdött egymással és az ellenzéki listát nagy többséggel, 48 szavazattal négy ellenében elfogadták. Előjárósági tagok a következők lettek:

Előjárósági rendes tagok: **Anton Nicolae**, **Ardelean Gheorghe**, **Bakács Miksa**, **Felnean Petru**, **Gábor Dimitriu**, **Goicea Ioan**, **Iosif Nicolae**, **Lupu Ioan**, **Gáspár Árpád**, **Hilyer Mihály**, **Oprean Antonie**, **Priban Nicolae**, **Scorlar Gheorghe**, **Tatu Lazar**, **Tyirity Milan**.

Előjárósági póttagok: **Baranyi Ferenc**, **Barthel**

Diszítsd otthonodat!
Kitűnő alkalom!
Gyönyörű művészi festmények
kp. árban, részletre is
KERPEL-nél.

Érnő, **Bedő László**, **Dragan Gligor**, **Engelhardt Ferenc**, **Gallik Artur**, **Maltry Máttyás**, **Muzslay Imre**, **Neteu Ioan**, **Musca Ioan**, **Milos Gavrilla**, **Panker Viktor**, **Roxin Károly**, **Siclovan Aron**, **Suciu Andrei**.

Számvizsgáló-bizottsági tagok: **Bogdan Iosif**, **Holló Frigyes**, **Menczer Iuliu**, **Székely Béla**, **Tincu Ioan**.

Tabic Traian óvást emel a szavazás eredménye ellen. **Olariu Justin** javaslatot terjeszt ezután elő, hogy akik háromszor nem jelennek meg az előjárósági ülésen, zárják ki a testület tagjai közül. **Reinhart Gyula** ellenindítványára az elnökség eme javaslatát is nagy többséggel visszautasította az ellenzék. A viharos és izgalmas közgyűlés az ellenzék teljes győzelmével délután fél három órakor ért véget.

Magyar gyűlés Gájban

Május 18-án, vasárnap délután 6 órakor a gáji magyarság tartott ülést, amelyen megválasztotta az ottani tagozat elnökét. Az igen szép számban megjelent magyarság **Bérczy Lajos** főtitkár felszólalása után egyhangú lelkesedéssel **Cs. Tóth Jánost** választotta meg, egyidejűleg elhatározta, hogy folyó május hó 31-én este társasvacsorát rendez.

Magyar bankett a Kádas-telepen

A nyolcadik kerületi tagozat magyarsága május 18-án este a Kádas-telepen rendezett bankettet az elnökük **Lantos Miksa** tiszteletére. Erre a bankettre a magyar városi tanácstagok közül többen megjelentek.

A már együtt levő nagyszámu magyarság a vendégeket lelkes hangulatban fogadta és a megérkezésük után nyomban vacsorához ülve kellemes hangulatban töltötte az időt. A vacsora keretében az első felszólaló **Lantos Miksa** elnök volt, ki a vendégeket üdvözölte. Utána **dr. Parecz Béla** beszélt a ségai magyarságra írtette poharát, majd **dr. Velcsó Gyéza** emelkedett szólamra s ígéretet tett ennek az innár nagy terjedelművé lett városrésznél a felkarolására. Nagy Sándor dr. kellemes, humoros előadásával a jelenlevő hölgyeket köszöntötte, majd **Bérczy Lajos** felszólalása váltott ki meleg lelkesedést, melyben a Kádas-telep felvirágzására írtette poharát. **Boros Károly** a távollévő **Barabás Béla** dr. üdvözlését tolmácsolta s felhívta a jelenlevők közül azokat, kik a választói névgyűlésekből kihagytak hogy a felvételükre jelentkezzenek. **Sampék József** felszólalása után tánc következett, mely a késő reggeli órákig tartott. Megemlékezésre méltó esemény még, hogy a ségai részen felépítendő népház céljára **Lantos Miksa** javaslatára gyűjtés történt igen szép eredménnyel s így ennek alapja megvetetett.

Rövid táviratok egy mondatban

Londoni pesszimizmus **Briand** memoranduma iránt. (London, május 19.) Az itteni lapok általában pesszimizmussal kommentálják **Briand** francia külügyminiszternek az európai államszövetséggel foglalkozó memorandumát.

Meghosszabbították **Trockij** száműzését. (Moszkva, május 19.) A kommunista Politbüro elhatározta, hogy **Trockij** kiutasítását és száműzését egy évvel meghosszabbítja.

Földrengés **Hallstadtn**. (Linz, május 19.) **Hallstadt** és környékén tegnap délután 5 óra 32 perckor 20–30 percig tartó gyöngye földrengést éreztek, amely földalatti morajjal járt.

Mussolini **Milanóban**. (Milano, május 19.) **Mussolini** ma inkognitóban ideérkezett testvérénél szülői ház és egy hétig tartózkodni fog.

Neuman Alfréd báró a ravatalon

Kedden délután fél öt órakor lesz a temetés — Mélységes gyász, nagy részvét nyilvánult meg a váratlan haláleset nyomán — A budapesti és bécsi rokonok ma éjjel megérkeztek Aradra — Könyvvel a kezében halt meg Neuman Alfréd báró

— Egy univerzális tudású férfiú portréja —

(Arad, május 19.) Nemcsak Aradon, hanem az egész országban, sőt külföldön is nagy megdöbbenéssel és mély megilletődéssel fogadták Neuman Alfréd báró halálhírét. Az emberek eleinte kétkedve fogadták a tragikus hirtelenséggel bekövetkezett katasztrófát, mert hiszen Neuman Alfréd bárót még nagyon sokan látták szombaton délután, amint a Dácia-kávéházban kedélyesen elbeszélgetett barátjaival és ismerőseivel. Este családi körben vacsorázott vidám hangulatban, majd bevonult dolgozószobájába és tudományos munkával foglalkozott. Egyik matematikai művet a hálószobába is magával vitte és annak olvasása közben érte a halál. A könyvet ott találták meg az ágyon. Neuman Alfréd báró könyvvel a kezében halt meg, ami jellemző a megboldogult báróra, akinek életében nagy szerepet játszott a könyv, a tudomány... Pár percnyi vonaglás és annyi tudás, erő és jószág mozdulatlan, holt tömeggé változott.

Neuman Alfréd báró a ravatalon.

Neuman Alfréd báró megbékélt, merev arccal fekszik a ravatalon. A Strada Horia (Széchenyi-ucca) 6. számú Neuman-palota ebédlőjének gyászdrapériával borított falai között díszes ravatal, körülötte a gyászoló család, amely egy pillanatig sem maradhat egyedül a halottal. A barátok, tisztelők és együttérzők egész tömege zarándokolt el vasárnap és hétfőn a koporsóhoz, hogy egy imával, egy pillantással elbucszuzzanak az elhunyttól. Érdekesen jellemző, hogy a halottnézők nemcsak abból a társadalmi osztályból kerültek ki, amelyben a báró élt, hanem egyszerű munkásasszonyok, kispolgárok és mindenrendű szegény emberek keresték fel a ravatalt, ami mindennél jobban igazolja a megboldogult széles körökben élvezett népszerűségét.

Részvétküldöttséget.

Az Izraelita Nőegylet husz tagu küldöttsége özv. Grosz Józsefné elnöknő vezetésével jelent meg a gyászházban és adotti kifejezést öszinte részvételnek a mélyen lesújtott család előtt. A nőegyleti küldöttség tagjai voltak: özv. Grosz Józsefné, Mincz Mártonné, Antal Zsigmondné, Kovács Miksáné, László Dezsőné, Schwarz Hermanné, Faragó Rezsőné, dr. Nagy Sándorné, Fodor Gyuláné, Schreyer Viktorné, dr. Stauber Andorné, Jellinek Józsefné, dr. Szalai Vilmosné, özv. Csillag Lajosné, Tenner Józsefné, Stern Gyuláné, Szücs F. Vilmosné, özv. Schulhof Károlyné, Vértessné és Raucher Emilné.

Mély részvétét fejezte ki ezenkívül a Neuman Testvérek szesz, malom és élesztő gyárainak tisztviselőkara, amelynek küldöttségét Weisz Bódog igazgató vezette. Ugyancsak részvétlátogatást tettek a gyászoló családnál a Neuman-cég textilgyárának igazgatói: Loránd Emanuel vezérigazgató, Kleinhändler Ábris és Aczél Ferenc igazgatók.

A mai napon rengeteg részvétlátogatást érkezett az ország minden részéből, sőt külföldről is. A három aradi Neuman-házon gyászlobogókat lenget a szél.

A gyászoló családtagok megérkezése.

A szombat éjszakai váratlanul bekövetkezett katasztrófánál a családtagok közül csak a mélyen megrendült özvegy báróné és Neuman Alfréd báró idősebbik fia: Neuman Ede báró volt itthon. Még az éjszaka folyamán telefon és táviró útján értesítették a haláleset-

ről a Bécsben tartózkodó Neuman Marika bárónét, a Manchesterben tanuló Neuman Ferenc bárót, valamint a Bucurestiben levő Neuman Károly bárót, aki unokaöccse az elhunyt. A közvetlen családtagok közül elsőnek Neuman Marika báróné érkezett haza a vasárnap éjjel beutó gyorsvonattal. Neuman Ferenc bárót Manchesterben érte a hír és tegnap reggel fél 6 órakor autón robbogott Manchesterből Londonba, ahol még elérte a Golden Arrow (Arany nyíl) nevű rapidvonatot, amely Párisig vitte. Párisban az ifjú báró repülőgépre ült és Bécsen keresztül Budapestre repült. A bécsi repülőtéren beszállt a gépbe Hans Tauber az elhunyt unokaöccse is. A utasszállító repülőgép ma este fél 8 órakor szállt le Budapestre és Neuman Ferenc báró Hans Tauber társaságában holnap

Neuman Alfréd báró, az ember

Az elhunyt Neuman Alfréd báró alig szerepelt a nyilvánosság előtt. Befelé élő, filozóf természet volt, akinek csodálatos képességeit és értékét főleg közvetlen környezete ismerte teljes egészében. A báró szinte irtózott a közszerepléstől és a végtelenségig szerénysége, még a süriin gyakorolt jótékonyágánál is megnyilvánult. Legtöbbször egyik másik tisztviselője nevében juttatta el adományait a szülőkörökhöz és szinte idegesen háritott el minden, érte járó köszönetet, hálaközlést.

Legszívesebben könyvei és gyűjteményei között töltötte szabad idejét. Nincsen a tudományak olyan ága, amelyben Neuman Alfréd báró ne mozgott volna otthonosan. Emlékezőteltsége egyenesen megdöbbenően nagy volt és az ismeretek pontosan raktározódtak el agyában. Hat élő nyelven beszélt tökéletes precizitással és néhány hónappal halála előtt fogott hozzá az arab nyelv tanulásához, mert közvetlenül szeretete volna megismerni a távol keleti nagy nép kulturális eredményeit. Jártas volt a természettudományokban, a szociológiában, kisujjában voltak a filozófarendszerek és matematikai emlétek. Foglalkozott geológiával, numizmatikával, különösen izgatta a modern gépek szerkezetének minden titka. Hatalmas memoriája segítségével az ismeretek nagy tömegét akkumulálta agyában. Zenei memoriája is bámulatos volt. Néhány akkordból nyomban megtudta állapítani, hogy azok melyik zeneműből valók.

Gyűjteményei értékesek és nagy szakértelemről, szaktudásról tesznek tanúságot. Háza előcsarnokának márvány- és üvegmedencéi telve vannak a legritkább fajtájú aranyhalakkal. Csodálatos érdemel Neuman Alfréd báró bélyeg, régi pénzek- és érme-, rovar-, kristálygyűjteménye, valamint nagy gondossággal kiválogatott herbáriuma. Ezenkívül nagy figyelmet szentelt könyvtárának, amely hű kifejezője a báró széles skálájú műveltségének.

Gyakran tett nagyobb utazásokat, bejárta Európa majdnem minden államát, megismerte az Északi-tenger partvidékét, épügy, mint Egyiptomot és mindenütt nyitott szemmel, éber aggyal figyelte a tájakat, népek különféle szokásait, az embereket, akik közelébe kerültek, az eseményeket, amelyeknek tanúja volt. Nagy megfigyelőképessége, éles ítélőképessége, pompásan fel tudta dolgozni az ilyképen gyűjtött ismeretanyagot.

Emlékezetes még az a katasztrófa, amely néhány évvel ezelőtt érte a nizzai expresszt, a melyen Neuman Alfréd báró utazott feleségével és leányával, Marika bárónéval. Mint ismeretes, a luxusvonatnak az a hálókocsija, a melyben Neuman báróék tartózkodtak, Milánó közelében kigyulladt és a báró-család minden értékét hátrahagyva, csak az életét tudta megmenteni a halálós veszedelméből. Neuman Alfréd báró, a kiállott izgalmak következtében

Készpénz nélkül vásárolható

a „CREDIT“ R.-T. könyvecskéjével
6¹/₂ havi hitelre
„MERCANTIL“ szőnyeg- és divatáruházban
Arad, Bul. Reg. Maria 18.

reggel 9 órakor személyvonattal érkezik Aradra.

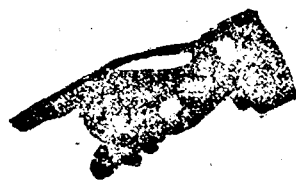
Neuman Károly bárót Bucurestiben érte a gyászhir és ma éjjel a Simplon-nal indult el a fővárosból Temesvár felé, ahonnan holnap érkezik haza a temetésre. A család úgy intézkedett, hogy

a temetés holnap, kedden délután 4 és fél órakor történjék meg a Strada Horia (Széchenyi-ucca) 6. számú gyászház udvaráról.

A család tagjai közül a ma esti gyorsal megérkeztek a temetésre: Takácsi Costi és neje, szül. báró Dániel Marietta, győri Győrössi Csepregly Jenőné, szül. báró Neuman Klára, két fiával Budapestről, özv. Neuman Ignácné, báró Neuman Adél és Hans Tauber Bécsből.

egészségi állapota súlyosan megrendült és azóta sokat betegeskedett. Felesége, aki egész életében ragaszkodó társa és megfitt barátja volt, szinte csodálatraméltó példáját adta a hitvesi önfeláldozásnak, amellyel betegségében körülvette a férjét. Báró Neuman Alfrédné olyan gyengédséggel, szeretettel ápolta férjét, hogy e sorsban az gyógyította meg a szenvedőt és csak azután a gondos orvosi kezelés. A báróné, akit talán leginkább megrendített ez a váratlan haláleset, most megtörve fogadja azt a feléje áradó szeretetet, mely családjá, rokonsága, barátai és tisztelői részéről megnyilvánul a gyászos eset kapcsán. Most örökre járul a családfő szerepe és ezt azzal a határtalan jószággal, szeretettel és mindenkire kiterjedő melegséggel fogja viselni, ami eddig is sajátossága volt és jellemezte őt, mint mater familias.

INGYEN KAPJA

e hó végéig

AZ

ha ma megrendeli.

Az előfizetést csak 1930. június 1-től számítjuk.

Az aradi mozik mai műsora.

CENTRAL MOZGÓ. KELET TITKAI. Az ezeregy éjszaka káprázatos pompáját felülmuló színes filmjáték. Főszerepekben: Agnes Mosjoukine-Peterson, Marcela Albani, Petrovits Szeifsláv és Nicolai Colm.

SELECT MOZGÓ. Premier! EGY SZÉNÉSZNŐ SZERELMEI. Szenzációs szerelmi dráma Vajda Ernő novellája nyomán. Főszereplők: Pola Negri, Nils Asther és Lukács Pál.

ELITE MOZGÓ. LA PAIVA. Erkölcsháza. Lupe Velez kabinetalakítása. William Boyd és Jetta Goudal közreműködésével.

GRÁDIŠTE MOZGÓ. Ma utoljára: ŐR-DÖGTÁNC. Exotikus dráma. Főszereplők: Gilda Gray és Clive Brook.

VIZUMOT Sándor Ferenc
Arad legrégebbi vizum-
irodája a legelő-
nyösebben intéz.

HIREK.

— **Időprognózis.** Egyelőre még változékony, hűvös idő, majd a szelek gyöngülésével javulás várható.

— **Ileana és Heléna hercegnők hazaérkezése.** Bucurestiből jelentik: Ileana hercegnő kedden Bucurestibe érkezik. Onnan Balceba megy, ahol a nyár egy részét tölti. — Helena hercegnő, a király édesanyja, aki szembaja miatt a napokban egy bécsi speciálistát keresett fel, csütörtökön érkezik vissza Bucurestibe és a hírekkel ellentétben, nem utazik Párisba.

— **A spanyol király születésnapja.** Madridból jelentik: Alfonz spanyol király negyvenedik születésnapja alkalmából fényes ünnepségek színhelye volt a madridi királyi palota. Délelőtt szentmisét celebráltak, utána a király megjelent a palota erkélyén s a tömeg hatalmas éljenzéssel fogadta.

— **Dr. Marsleu Iustin,** Aradvármegye prefektusa, tegnap, vasárnap délután elutazott Bucurestibe. A prefektus kijelentette munkatársainak, hogy legkésőbb szombaton ismét Aradin lesz. Távollétében Angelina József főszolgabíró helyettesíti.

**Dramát sok ember írt,
De polonkát LOVAS egyedül írt**
Arad, Strada Oltuz (Illés-ucca) 111.

— **Seipel Budapesten.** Budapestről jelentik: Seipel Ignác dr., volt osztrák szövetségi kancellár, aki holnap előadást tart a magyar külügyi társaságban, ma délben megérkezett.

— **Sikeres operáción esett át Deutsch Andor,** Arad kereskedőtársadalmának egyik közismert és kiváló tagja, Deutsch Andor, a Kereskedelmi és Iparkamara alelnöke és számos aradi társadalmi és kereskedelmi egyesület vezetője vasárnap délelőtt műtéten esett át a Therapia-szanatóriumban. A köztisztviselőben álló kereskedőn dr. Roth Marcell egyetemi magántanár hajtott végre az operációt, amely nagyszerűen sikerült és Deutsch Andor állapota ma már teljesen kielégítő. Az ismerősök és jóbarátok egymást váltják fel a beteg ágyánál. A Therapia-szanatórium telefonján is sűrűn érdeklődnek hogyléte felől. Késő éjjel szerzett információnk szerint a beteg állapota teljesen megnyugtató.

NAGY VILMOS
uriszabó üzlete
Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 4.
Állandó kül- és belföldi szövetkülönlegességek
Olcsó és pontos kiszolgálás.

— **Álhir a magyar miniszterelnök angliai utjáról.** Budapestről jelentik: A világsajtóban ma olyan hírek terjedtek el, hogy Bethlen István gróf magyar miniszterelnök a közel jövőben Angliába utazik, ahol egyrészt Rothermere lorddal, másrészt pedig az angol politikai élet vezető tagjaival fog tárgyalásokat folytatni. Egy későbbi budapesti jelentés Bethlen István gróf angliai utazásáról elterjedt híreket a miniszterelnök környezete a leghatározottabban megcáfolja.

— **Meghalt Fazekas Lajos nyugalmazott pécskai főszolgabíró.** Az aradi vármegyeházán ma reggel kitűzték a gyászlobogót. Pécskáról érkezett a híradás, hogy tegnap este meghalt Fazekas Lajos nyugalmába vonult pécskai járási főszolgabíró. Fazekas Lajos az impérium átvétele óta vezeti Pécska község közigazgatását. Nemzeti különbség nélkül, a legnagyobb tisztelettel vette körül a község lakossága. Annak idején Fazekas Lajos Pop C. István ügyvédi irodájában dolgozott és tudásával, igazságszeretetével elérte ezt a pozíciót. Fazekas Lajos hónapok óta szenvedett gégerákban. A súlyos betegség nemrég ágyba döntötte és tegnap este Pécska volt főbírája örökre lehunyta szemeit. Fazekas Lajos május tizedikén munkásságának elismeréséért magasabb kitüntetésben részesült. Holttestét Aradra szállítják és temetése holnap délután hat órakor lesz a felsőtemető halottasházából.

Szoptató nők ne sőt gyának, hanem a reggeli és uzsonnatejhez OVOMALTINE-t. Tejük dúsabb, tápanyagban, vitaminnal gazdagabb lesz.

Ujabb letartóztatás a magyar lótláppanama ügyében

Budapestről jelentik: A budapesti lótláppanama ügyében ma újabb őrizetbevétel történt. Horváth Endre hadbiztost, aki a vámrőségénél teljesített szolgálatot, amint vidéki utjáról visszaérkezett Budapestre, az ál-

lomáson két katonatiszt várta, akik arra szólították fel, hogy kövesse őket a rendőrségre. Ez meg is történt és azóta Horváth Endre nem hagyta el a rendőrség épületét.

— **Kinevezés.** Neta Györgyöt, az aradi prefektúra tisztviselőjét alifőnöki állásba a temesvári kormányzósághoz nevezték ki. A kormányzóság új tisztviselője Boneu Vazul, a revíziós bizottság főreferense mellett teljesít szolgálatot.

— **Jól sikerült operációt hajtottak végre Hegyi Andor.** Általánosan ismert, közszerepben álló aradi kereskedő esett át sikeres operáción vasárnap a Therapia-szanatóriumban. Hegyi Andor végzett műtétet dr. Roth Marcell egyetemi magántanár és az operáció után a beteg közérzetei állapota teljesen kielégítő volt. Hegyi Andor betegsége felé nagyszámú barátainak érdeklődése irányul, akik figyelmes tudakozódással sűrűn keresik fel a sanatóriumot.

**Pünkösdi ünnepekre
legolcsóbban vásárolhat
STRASSER**

divatruházban, szemben a Lutheránus templommal.
Tagja a CONSUM kereskedelmi r. t.-nek.

— **A földművelésügyi miniszter, mint áthelyezett tanító.** Bucurestiből jelentik: Mihailache földművelésügyi miniszter, aki az aradmegyei Dobresti község szabadságolt tanítója, áthelyezését kérte Bucurestibe. Ez meg is történt és ezután a földművelésügyi miniszter a bucuresti-i tantestület tagja.

— **Jelentés készül Targul-Frumosról.** Bucurestiből jelentik: Goma belügyi vezérfelügyelő, akit a targul-frumosi események kivizsgálására küldött ki a kormány, tegnap visszaérkezett Bucurestibe és jelentést tett a belügyminiszternek. Holnap jelentését írásban teszi meg.

— **Gyomor-, bél- és anyagcserebelegeknél a természetes „Ferenc József” keserűviz az emésztőszervek működését hathatósan előmozdítja s így megkönyviti, hogy a tápláló anyagok a vérbe kerüljenek.** Orvosi szakvélemények hangsúlyozzák, hogy a Ferenc József viz különösen ülő életmódnál igen hasznos gyomor- és bélszabályozó szer. A Ferenc József keserűviz gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Csehszlovák-román intézet lesz Bucurestiben.** Az Aradi Közlöny prágai tudósítója jelenti: A csehszlovák és román kultúra kapcsolatainak ápolása és kimélyítése érdekében megállapodás jött létre a két állam kulturális munkája között arra, hogy egyetemi tanáraikat kicserélik, a román egyetemeken csehszlovák tanszéket állítanak fel és Bucurestiben csehszlovák-román intézetet létesítenek.

— **Halálozás.** Id. Kosara Sándorné folyó hó 18-án hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 20-án, kedden délután 4 órakor lesz az alsótemető halottas házából.

— **Az adóhivatal bezáratot egy temesvári kávéházat.** Temesvárról jelentik: A Pátria-kávéházat, amelyet régebben Angol királynak hívtak és amelyet nemrég Szegő József resicai kávéz vett át tegnap hatóságilag lezárták. A kávéz az utóbbi időben már a villanyzárlat sem tudta fizetni és a napokban a villanyórát is kikapcsolták. Azóta a bárban a tancosnók esténként gyertyavilágítás mellett tartották meg előadásukat. A kávéházat az alhami adóhivatal záratta le.

— **Eltemették Orskát.** Bécsből jelentik: Orska Mária a legnagyobb csendben eltemették. A hietzingi temetőben hantolták édesanyja mellé. A szertartás a legerőszerűbben folyt le.

Halálos szerencsétlenség egyik aradi sporttelepen.

(Arad, május 19.) Halálos kimeneteli szerencsétlenség történt tegnap délután 5 órakor a Cloria-CFR, óvartéri sporttelepen. Pojeac István resicai illetőségű cipészsegéd a sporttelep környező 4 méter magas betonkerítésre mászott, hogy azon keresztül hajolva nézze a mérkőzéseket. Pojeac a kerítésen elvesztette egyensúlyát, esett. A zuhanás oly szerencsétlen volt, hogy a cipészsegéd a fejére esett s eszméletét veszítette. A sporttelepen szolgálatot tevő rendőr értesítette a mentőket, akik megjelentek a szerencsétlenség színhelyén. A mentők Pojeacot a kórházba szállították. A szerencsétlen fiatalember a zuhanás következtében agyvérzést szenvedett. Ma délután magához tért a kórházban és pár szót beszélgetett. Ezután ismét eszméletét veszítette. Ugyanekkor agyvérzés is fellépett, aminek következtében ma este meghalt.

— **Dr. Krenner Miklós székioglató az Erdélyi Irodalmi Társaságban.** Kolozsvárról jelentik: Az Erdélyi Irodalmi Társaságban tegnap tartotta székioglató beszédét dr. Krenner Miklós tanár, az országgyűlésen túl is neves publicista, az Erdélyi és Bánsági Népkisebbségi Újságírószervezet elnöke, aki többesztendő aradi működés után csak a közelmúltban távozott el Kolozsvárra, a hol egy lap főmunkatársa lett. Dr. Krenner Miklós most szervesen kapcsolódik bele az erdélyi kulturális életbe, nemrégiben beválasztották az Erdélyi Irodalmi Társaságba és tegnap folyt le ünnepi keretben avató beszéde. A publicisztikáról, az európai értelemben vett vezércikkiről, azután a kisebbségi sajtó publicisztikájáról beszélt. Magas követeléseket állított fel az igazi publicisztával szemben, ki nemzetek, tömegek vágyainak, eszméinek harsonája, aki egyetlen írásával megtagadja a hétköznapi lelket a nagy és elhatározó pillanatban. Dr. Krenner Miklós gondolatokban gazdag, értékes beszéde nagy hatást keltett és a társaság tagjai meleg ünneplésben részesítették érte a kiváló publicistát.

— **Kulturpalota hangverseny a costesti-i tüzkárosultak javára.** Dr. Comsa Gy. György görög keleti püspök volt a kezdeményezője annak a hangversenynek, amely vasárnap délután 4 órakor folyt le a Kulturpalota nagytermében. A costesti-i tüzkárosultak anyagi felségélvezését szolgálja a hangverseny anyagi sikere. Arad társadalmának iófékonysága igazán frappáns módon nyilvánkozott meg ez alkalommal. Zsufolásig megtelt közönséggel a nagyterem. A hangverseny izléses alkalmi programtervét és az egész hangverseny rendezését Pop C. Istvánné és Manafi ezredesné vállalták magukra, akik kifoghatatlan agilitásukkal nagy sikerre vitték akaratukat. A hangversenyt az Oltuz-uccai elemi iskola karéneke vezette be. A Teológiai kórus megkapó gyászdalokat énekelt. Dr. Ciocianu bánátkomlói főesperes szárnyaló alkalmi beszédet mondott, utána a teológia énekkara szebbnél-szebb egyházi dalokat énekelt. A leánygimnázium növendékei ugyancsak egyházi dalokat énekelték, precíz betanultsággal. Dr. Botis Aurel mélyen átértett zongorakiséréte mellett Sas Nicoara és Motiu Ion teológusok brilliroztak ének tudásukkal. Különös élménye volt a hangversenynek a női tanítóképző énekkara. Az énekkar példás fegyelmezettsége Lepa Dóra énektanárnő kivételes tehetségének köszönhető. Az élvezetes hangversenyt női kar fejezte be, amely után aradi háziezred zenekara Tannhäuser egyvelegét játszotta el. Ionita Ion karmester precíz vezénylete mellett.

KÖNYV-, PAPIR-, IRÓSZER
CONSUM Rt. könyvvel SÁNDOR FERENC-nál.

FORUM

Az Aradi Közlöny szerkesztősége, a következő levelet kapta:

Ez az ucca végig sáros! ...

Ha a térkép nem mutatná, el se hinnék, hogy a Str. V. Micle, volt Szarvas-ucca és ennek folytatása, a N. Bogdan, volt Fácán-ucca Arad városához, sőt az előbbi a belvároshoz tartozik. Bár a város vezetősége kövezésre, szállításra sokat költ, ez a két ucca olyan elhanyagolt, mintha a legutolsó kis falulegroszabb uccája volna. A két ucca lakói egyre azt sóhajtják, bár oda is elvetődne már egyszer a város urai közül valaki — főleg a szép iránti érzékkel megáldott és a városrendezést oly gondnal kezelő főpolgármester ur — egy eső után és látnák, hogy a kocsik kerekei a nagy sárban majdnem középtáig sülyednek és az autók a kövezetlen, süppedős, sáros uccákba be sem merészkednek. De ha egyik-másik kényszerből mégis befut, jaj a gyalogláróknak, akiket nyakig végigfröcsköl az autó a fekete lével. A szenny és sár nyomai ott diszelegnek a házak falain meglehetősen magasságban, nem lehet tehát és főleg nem érdemes a házak takarítása, miáltal az ucca nem válik díszére az egyébként kicsinosított Aradnak.

Most, hogy kitavaszkodott az idő és aktuálisná vált az uccák kikövezése, ezeknek az uccáknak lakói remélik, hogy a sokszor, kérény útján és küldöttségileg kért és hivatalosan meg is ígért kikövezést végre is fogják hajtani, ami annál is inkább indokolt, mert ez a két ucca folytatását képező Str. Ciocarliei (Fürj-u.) ki van kövezve, ugyisintén ez uccákat átmetsző többi ut is. Ez a télen nagyon sáros, nyáron nagyon poros szépségfolt talán végre mégis csak eltűnik Aradváros testéről. Ilina Petrescu, Mariora Dancu, Sylvia Beles, Glück Ignácné, Irom József, Friedmann Izidor, Erbeskern János, Krausz Józsefné, Ioan Szőke, Deutsch Gerzon, Singer Hermann.

— **Összedőlt egy torony és 13 asszonyt megölt.** Londonból jelentik: Egy Szmirna melletti opiummezőn dolgozó asszony egy régi toronyba mentek pihenni. A torony összedőlt és 13 munkásnőt agyonütött.

— **Bajor Gizi autókarambolja.** Budapestről jelentik: Bajor Gizi, a Nemzeti Színház művésznője tegnap este autójával a Döbrentey-tér és Hadnagy-ucca sarkán összeütközött Halász Rezső 29 éves mérnök motorbiciklijével, amelynek oldalkocsijában Jahn Rezső erdőfelügyelő ült. Az összeütközés következtében a mérnök lezuhant az uttestre, ahol eszméletlenül terült el. A művésznőnek kisebb ijedtségen kívül baja nem történt. Halászt az azonnal kivont mentők kórházba szállították, ahol megállapították, hogy súlyosabb természetű koponyatörést, ezenkívül válltörést is szenvedett. A rendőrségi vizsgálat szerint a karambolért a motorkerékpár vezetőjét terheli felelősség.

— **A hadirokkantak figyelmébe.** A hadügyminisztérium elrendelte a múlt évi felülvizsgálattól elmaradt hadirokkantak felülvizsgálatát. A bizottság egyetlen napon és pedig május 26-án az aradi várban a hadkiegészítő parancsnokság helyiségeiben fog működni. — **Mintán ez az utolsó terminus,** minden érdekelt fél haladéktalanul jelentkezzen a városházán, földszint 61. számú irodában a behívó átvétele és egyéb iratok beszerzése végett.

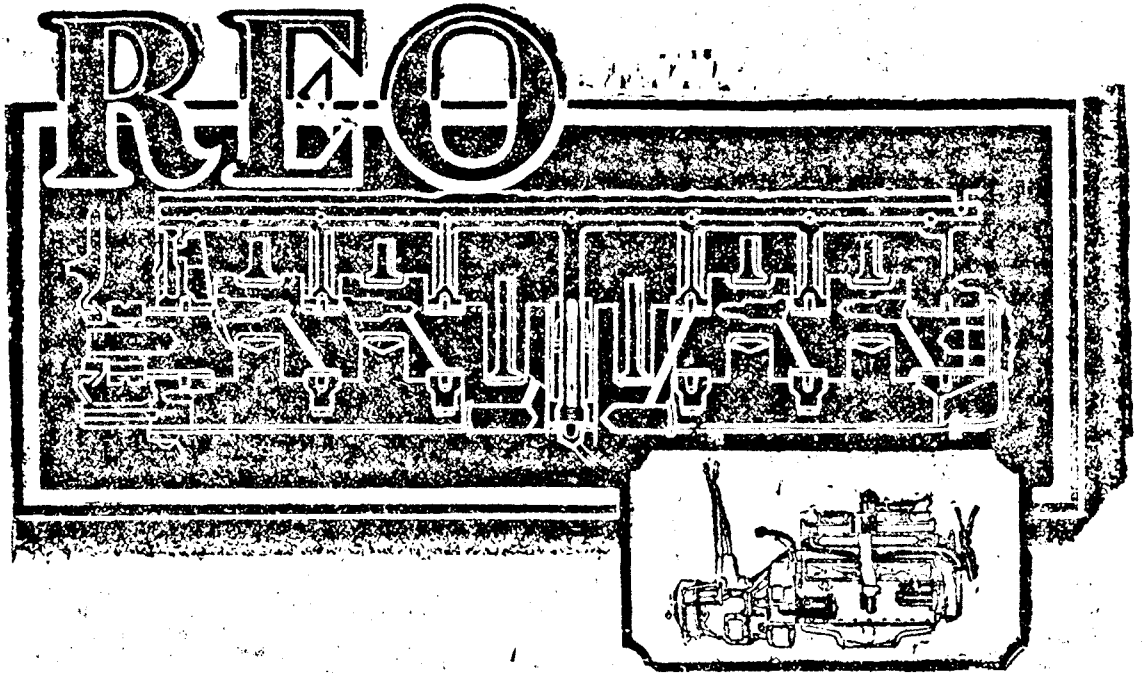
— **Egyetek Stollwerck csokoládé-banánt.**

— **Jéglőfizetéseket Reusz-cég bármikor felvesz. Pontos szállítás. Telefon 141.**

— **Nem az eladás, hanem az ügyes bevásárlás a kereskedő igazi művészete** — ezt a régi igazságot bizonyítja be úrra Fehér M. Miksa Budapest, Károly-körút 12. szám alatti férfruházárháza. Olyan előnyös áron szerzett be nagy tétel elsőrangú minőségű szövetet, hogy 120—160 pengőért tud belőlük mérték után kétszeri próbával férföltönyöket készíteni.

— **Dr. Iritz Margit fogászati rendelését megkezdte Str. Baritiu (Rákóczi-u.) 6. sz. alatt.**

— **A „Nyugat” ma megjelent,** május 16-iki számában Schöpplin Aladár „Hajza Babits Mihály ellen” címen foglalkozik a Babitsot legutóbb ért sajtótámadásokkal. Mörz Zsigmond cikke Kossuth Lajosról a szám másik érdekes közleménye. A szépirodalmi részben Kodolányi János és Sebők Ernő elbeszéléseit, Babits Mihály, Déry Tibor, Gellért Oszkár és Szép Ernő verseit találunk. A szám ára 60 lej. Negyedévi előfizetés 300 lej. Főbizományos: Pallas Könyv- és Lapterjesztő Vállalat, Cluj, Strada J. Ratinu 4.

Miért olyan fontos az olajozás?

Hogy a káros rezgéseket és surlódásokat megakadályozza.

Hogy minden rezgésnek véget vessen. REO megkísérelte felhasználni a „GOLD CROWN” motornál a modern technika minden vívmányát: „Lanchester” rezgésgátlókat, zafir-keményű dugattyukat. Minden mozgó része teljesen kiegyensúlyozott.

A REO Üzemek mérnökei által tökéletesített olajozási módszer a surlódásokat a minimumra csökkenti.

A REO „Gold Crown” motornak a motortestben lukacsos olajcsatornái vannak.

Ez a drága szerkezet a jelenlegi találmányok között a legelőkeltebb.

Minden olyan csövet, mely törest szenvedhet, kiküszöböltünk.

Az összes mozgó részbe és a tengelyekbe tiszta szűrt olajat préselünk. A motor olajozása elsőrendű és pontos.

A „Gold Crown” motor olajozásának tökéletessége meghozza a beléfkettett pénz gyümölcsét, hasznát növeli és határozottan a legideálisabb működést és szállítást biztosítja.

A Reo Truck és autóbuszalváz egészen különböző minden teherautóalváztól, vagyis speciális autóbuszalváz.

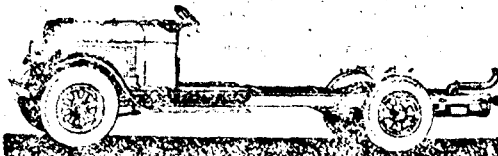
A REO mindenféle szállításhoz kapható, 1 $\frac{1}{2}$ tonnától 3 $\frac{1}{2}$ tonnásig, négy sebességváltóval autóbuszalváz és végül két tonnára.

Hidraulikus négy kerékfők, belső fékpofákkal.

VEZÉRKEPVISELET:

AMERICAN MOTORS S. A.

BUCURESTI, CALIA VICTORIEI 105.

A Graf Zeppelin szerencsésen elért Sevillába

— Holnap reggel startol a tengeri utra —

(Friedrichshafen, május 19.) A Graf Zeppelin tegnap délután 5 óra 19 perckor Eckener kapitány vezetésével elindult dél-amerikai útjára. Az út első szakasza a Rhone völgyében Genf fölött Valenciába vezet. A léghajó fedélzetén 45 főnyi személyzet és 22 utas tartózkodik. Azt tervezik, hogy a léghajó 8-án, vagy 9-én tér vissza és így a dél-amerikai út 22 napig tart.

A Graf Zeppelin ma reggel 3 óra 1 perckor elrepült Baleári-szigetcsoport felett, 5 óra 15 perckor pedig Malorca sziget partjai felett szállt el. Az időjárás kedvező, a léghajó minden rendben van. A léghajó 150 kilométeres óránkénti sebességgel halad előre.

(Marseille, május 19.) Montpellier és Marseille között ma délelőtt a Graf Zeppelin 70 kilométeres sebességgel száguldó viharzónába került.

(Berlin, május 19.) A Graf Zeppelin ma

reggel 7 órakor délkeleti Spanyolországban Cartagena fölött repült el.

(Newyork, május 19.) Amerika közvéleménye nagy érdeklődéssel foglalkozik a Graf Zeppelinnek Dél-amerikába való indulásával. Pernambuco a várakozás nagy arányokat ölt. E ököszületeket tesznek a Zeppelin fogadtatására. Most állítják fel az 51 láb magas költőárhócot. Üzembe helyezik ere az alkalomra a szikratávirót, rendbehozzák a repülőteret és kétszázötven katonát és 100 füzöltőt oktatnak ki a leszálláshoz.

(Friedrichshafen, május 19.) A léghajó fedélzetéről ma délben szikratáviró érkezett. E szerint a léghajó alacsonyan repül. Gibraltar mellett a Sierra Nevada mentén haladnak, az idő jó.

Sevillából jelentik: A Graf Zeppelin ma este fél 8 órakor Sevillába érkezett. A város lakossága nagy lelkesedéssel fogadta a léghajót. A Graf Zeppelin holnap startol a tengeri útjára.

Reorganizálják a Bethlen-kormányt?

— Vass József miniszter titokzatos nyilatkozata —

(Veszprém, május 19.) Vass József helyettes magyar miniszterelnök vasárnap tartotta beszámolóját Veszprémben és ezen a gyűlésen olyan nagyfontosságú kijelentései hangzottak el, amelyek azt sejtetik, hogy a kormányban rövidesen nagy változások lesznek, sőt Bethlen kormá-

nya teljesen átalakul.

A magyarországi egységes párti képviselők ezt igen nagy izgalommal fogadták és mikor megkérdezték Vass Józsefet megtörténik-e a kormány átalakítása, a miniszter a következő titokzatos választ adta: „Mit lehet tudni”

Fegyvereket és municiót szállítanak

Önvédelmi alakulatok az arabok ellen

Jeruzsálemben a bécsi cionisták

Bécs, május 19.) A jeruzsálemi angol rendőrség átiratot intézett a bécsi rendőrséghez, kérve, hogy nyomozzanak, mert gyanus páncélszekrények érkeznek Ausztriából, amelyekben fegyvereket csempésznek. Megállapították, hogy a küldeményekben pán-

célszekrényekként 1200 töltény és 60 pisztoly volt. Nem tudják, hogy zsidók, vagy arabok kapták-e a küldeményt. Dr. Montagi bécsi cionista képviselő szerint a küldeményt a zsidók kapták, hogy önvédelmi alakulatokat szervezzenek meg az arab támadások ellen.

A polgármester nem látja értelmét az ármaximálásnak, mert a közönség hagyja magát megszarolni

— Lutai dr. érdekes nyilatkozata — Meg akarja szüntetni az ármaximálásokat

(Arad, május 19.) Aradváros vezetősége mint ismeretes, nemrégén maximálta az aradi élelmiszer, piaci és egyéb árakat. A maximálásnak azonban nem sok eredménye van, mert az eladóknak az az álláspontjuk, hogy ez az intézkedés csupán elvi jelentőségű, de gyakorlatban sohasem viszik keresztül. Erről a kérdéssel dr. Lutai Cornel érdekes kijelentést tett az Aradi Közlöny munkatársának:

— Magam is meggyőződtem arról, — mondotta a polgármester — hogy a termelők nem tartják be a maximális árakat. A legszomorúbb azonban az, hogy a vásárló közönség teljesen közömbös az árusítók eljárásával szemben. Nem törődik azzal, hogy megszarolják őket, de ha törődnek is, nem vesznek annyi fáradságot, hogy a zsarolás ellen intézkedést kérjenek. Ennek természetesen az az eredménye, hogy az árusítók szabadon emelik az árakat és a maximálás teljesen illuzóriumossá válik. Mi pedig, a város vezetői ül-

seztünk, veszeksztünk, vitázunk a maximálások fölött. Magunkra haragítjuk a termelőket, akatákat pocsekolunk minden cél és eredmény nélkül. Az ilyen körülmények között kénytelen leszek felterjesztést küldeni a miniszteriumnak, hogy vonja vissza a maximálásra vonatkozó rendelkezést. Még városok ugyan ezzel a felterjesztéssel. Ha a közönség tovább is közömbös marad az árusítók túlkapásaival szemben és nem tesz konkrét jelentést a városnak a maximálás be nem tartása miatt, úgy a maximálási törvény megszüntetését kérem a minisztertől. A közönség érdeke pedig, ha valamelyik termelő a maximális árnál drágábban árul, nyomban tegyen jelentést nekem és én akkor megfogom akadályozni a további visszaéléseket.

Kijelentette továbbá a polgármester, hogy a feljelentést írásban is megteheti bárki és a város minden feljelentés ügyében a legszigorúbban fog eljárni.

Irodalom és művészet

Pataki Veronika növendékeinek nagyszerű előadása

(Arad, május 19.) Meleg ünnepi hangulat uralkodott tegnap délután az aradi színházban, Pataki Veronika mozgásművészeti kurzusának évről-évre alkalmából. A színházat zsúfolásig megtöltötte Arad előkelő közönsége. A közönség nagy érdeklődéssel és várakozással tekintett az előadás elé és várakozásában nem csalódott. Pataki Veronika modern pedagógiai módszerével a lelken keresztül igyekszik tanítványaiban olyan diszpozíciót teremteni, amely magasra törő lendület elérésére képesít. Leleküket felszabadítva megszünteti a bénító gátlásokat és szabadon bontakoznak ki tanítványaik egyénisége. Külön lélektani tanulmányt lehetne írni Pataki Veronika tanítási módszeréről, amely gimnasztikája nemcsak a testnek, de a léleknek is.

A műsor első száma apró gyermekek gimnasztikája volt, akiket nagyobb lányok követtek a színpadon. Derűs és hangulatos látvány volt a kis gyermekeknek kedve és játékos mozdulatai. A fiúk testgyakorlásai szintén fényes bizonyítékot adtak arra, hogy a pedagógus az egyén kibontakozására törekszik. A műsorszámokat felváltva vezették Pataki Veronika és Pataki Béláné, az ismert gimnasztika tanárnő. A következő számoknál a ritmusérzék és hallásfejlesztési gyakorlatok bemutatása következett. A bemutatott műsorszámokat a közönség szünni nem akaró tapsokkal honorálta.

Festői és leheletszerűen könnyed volt Dercskey Judit, Halász Ági, Lukács Margitka, Márkus Kató és Felicie Trimbitioni tánca, melyhez Beethoven zenéjét használták fel. Erőteljes és szép volt Berger Lulu, Lusztig Anny és Sándor Emmy Alla Turca című tánca. A kis Trimbitioni Felicie Circus II. címmel egy páratlanul nehéz akrobatikus táncot adott elő, amelynek minden részét mint külön attrakciót produkálnak felnőtt akrobatatáncosok. A műsor egyik kiemelkedő, finom fordulatként gaz-

dag száma volt egy táncduó, melyet Berger Lulu és Küry Klári táncoltak, egyéni mély érzéssel. Itt ismerkedünk meg egy induló tehetséggel, a 10 éves Berger Luluval, aki már ebben a fiatal korban is a kiváló vezetés folytán művészt alkotott.

Ügyesek voltak Gróf Éva, Szigeti Lili és Székely Évi. Az előadás hatását fokozták Chmelovszki Alfréd bécsi festőművész által tervezett kosztümök.

* **Liceanu Ninetta ária- és dalestje Aradon** Városzserie nagy érdeklődés előzi meg Liceanu Ninette asszonynak, az ismert aradi énekművésznőnek hangversenyét, amelyet május 24-én este 9 órai kezdettel tart meg a Minorita Kulturház dísztermében dr. Botis Aurel zenekísérete mellett. A kitűnő énekművésznő, akinek az utóbbi időben Aradon megérdemelten nagy sikerei voltak, méltó ária- és dalestjének műsorrát Mozart, Puccini Gounod, Wagner, Verdi, Schubert, Massenet, Dragoi, Bredicianu stb. szerzeményeiből állította össze. Jegyek elővételben Sándor Ferenc könyvkereskedésében kaphatók.

* **Kedden reggel utazik a társulat Dévára.** A színtársulat holnap reggel indul el Dévára, hogy megkezdje háromhetes színtársulatát. Az elutazás eleme délelőtt váratlan akadályok gördültek és pildanatnyilag úgy látszott, hogy az egész dévai utemiatt egyelőre meghiusul. A város vezetősége ugyanis váratlanul használati díjat követelt az elviendő felszerelésért, valamint kauciót is. A végső helyzetben úgy oldották meg a kérdést, hogy a használati díjért dr. Velcsöv Géza alpolgármester, a kaucióért pedig Dunca Károly főszámvéve állt jót a várossal szemben. Ma délután kiosztották a tagoknak a város által kölcsönképen folyósított 17.500 lejt, amelynek fedezésére egyébként a város a szombati és vasárnapi előadások jövedelmét teljes egészében lefoglalta. Így egy-egy színészre csak néhány száz lej jutott és kisebb-nagyobb kölcsönökkel Jávor Alfréd h.igazgató sietett a társulat segítségére.

Ítélet előtt a butyini vezetőjárásbíró becsületsértési ügye

(Arad, május 19.) Részletesen beszámolt az Aradi Közlöny Erdős Mátyás dr. butyini vezetőjárásbíró becsületsértési peréről. Mint ismeretes, Bordan György butyini ügyvéd nyílt tárgyaláson több ízben sértegette a vezető járásbíró, aki most törvényes elégtételt szerez magának.

A mai folytatólagos főtárgyaláson Bordan György vádolt különböző kifogásokkal akarta elnapoltatni a tárgyalást. A dr. Costa-tanács azonban az összes kifogásokat elutasította.

A kihallgatott tanúk majdnem egyhanguan dr. Erdős Mátyás mellett vallottak. Megállapítást nyert, hogy Bordan György hamisítónak és irredentának nevezte a vezető járásbíró.

A tanúk kihallgatása után Gherman Dante dr. a jegyzőkönyv kiigazítását kérte a bíróságtól bizonyos megállapításokra vonatkozólag. A bíróság azonban ezt a kérelmet is elutasította és rátért a perbeszédre.

Gitta Agoston főügyész-helyettes becsületsértésben és rágalmozásban kérte kimondani a butyini ügyvéd bűnösségét. Dr. Gherman Dante védő viszont felmentő ítéletet kért, arra való hivatkozással, hogy a sértés egy provokáció eredménye volt.

A Costa-tanács az ítélet kihirdetését holnapra halasztotta el.

IDEI

1930-as termelésű

TÉGLA

gép-, kézi-, kut-, padlás-, kemence stb.

nagy és kisméretben minden mennyiségben

már kapható

„VULCAN” gőztéglagyár

Alsófennföld mellett. Telefon 253. szám

Rádió műsor.

Romániai idő. —

KEDD, május 20.

Belgrád 21. Zágráb. 23.30 Vendéglői zene Hamburg. 19.15 Szórakoztató zene. 20.55. Lortzing: „Cár és ács” című háromfelvonásos vígopera a hamburgi városi színházból. 21.50 Szórakoztató zene Leipzig. 20.30. Verdi: „A rabló” című háromfelvonásos vígoperája az erfurti színházból. Utána gramofon. — Torino. 20.15 Vegyes zene. 22. Szimfonikus hangverseny olasz és román szerzőktől Cotrus Arcenné-Szántó Erzsébet aradi zongoraművésznő közreműködésével 1. Könyvi zene — Toulouse. 19. Táncczene. Különböző zenekari darabok. 20. Tangódalok. 20.30 Képrádió. 20.40 Saxofon. Utána szimfonikus zene. 21.15. Bécsi zene. Hegedűszóló. 22 Operarészletek. Működés. — Varsó 20.02. Katowice. Utána külföldi állatok. Wien. 13. A Geiger-zenekar déli zenéje. 16.30. A Hummel-zenekar játéka. 21. Különböző bécsi mitalok. 22. Jó estét! Pantalon ur. Grisar egyfelvonásos operája. 23. Isserlis zongoraművész játéka. — Budapest. 10.15. Hangverseny. 12.15. A m. kir. államrendőrség zenekarának hangversenye a Vigadó-térről 4.30. Józsa Rezső mesél a gyermekeknek. 6.30 Keringők és operarészletek. 7.30. Francia nyelvoktatás. 8.10. Hangverseny. 9. Színműelőadás a Studióból. „Bábjáték”. Színmű 4 felvonásban Irta: Pierre Wolff Utána Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

SZERDA, május 21.

Bucaresti. 19.30. Kálmán: Cigányprímás-egyveleg. 20. Rádiógyémánt. 21. Gramofon. 22. Csellósóló. 22.45. Niculescu—Bassa operaénekesnő estje. 23.15. Cocorescu zongoraművésznő játéka. — Belgrád. 21. Rádióénekes Farkas Gitta énekesnő közreműködésével. 22. A mitrovicai szerb egyházi énekesület hangversenyeinek helyszíni közvetítése. 23.30. Kávélházi zene. — Berlin. 21.40. Komor Géza zenekara. 22.45. Bausnern Valdemar „Mennyei orgona” című szimfonikus legendája baritonra, kizsenekarra és zongorára. Utána szórakoztató zene. 1.10. Cigányzene Budapestről. — Wien. 13. A Cerdá-zenekar déli zenéje. 17. A wieni szimfonikusok ifjúsági hangversenye. 22.20. A wieni német népdalegyesület hangversenye. — Budapest. 1.15. A m. kir. 1. honvédelmi vezérzenekarának hangversenye. 1.05. A rádió házikvartettének hangversenye. 6.35. A Szent Imre jubileumi év alkalmából a Zeneművészeti Főiskola diszhangversenye. 8.55. Süle Antal felolvasása. „A modern hírlapírás és a rádió” 9.20. Részletek a „Parasztbecsület” és „Bajazzók” című operákból. 12. Bura Sándor és cigányzenekarának hangversenye a Roval-szállásból.

FIGYELEM!**Megnyilt Arad szenzációja**
Reclám Cipőárúháza. Str. Metianu (Forfa-
noca) 9. szám alatt**FIGYELEM!**

Több ezer pár cipőt gyári árnál is olcsóbban árult.

Gyermek cipők 145 lejtől.**Női félcipők különböző színekben 190 lejtől.****Férfi cipők 380 lejtől.**

Kínakataink megtekintésével áruink olcsóságáról meggyőződhet.

SPORT**A Gloria-CFR. az aradkerületi bajnok,**
de lehet, hogy egy megsemmisített mérkőzés újrajátszása az AAC-nak
juttatja a bajnoki címet**A bajnokság utolsó fordulója**

(Arad, május 19.) A bajnoki küzdelmek tegnapi fordulója tulajdonképpen a bajnokság záróakkordja kellett volna, hogy legyen. De a „zöld asztal-rendszer” ismét divatos lett Aradon és így egyelőre nem tudjuk, hogy vasárnap melyik aradi csapat fogja a várost az országos bajnoki küzdelemben reprezentálni. A kerületi bajnoki döntővé deklarált Gloria-CFR—AMTE-mérkőzést a Gloria-CFR nyerte, így ebben a pillanatban öt illetné meg a bajnoki címet. Azonban az AAC teljesen jogos felelősségének, egy verzió szerint, helyet adott a felelősségi fórum, ekkor még a Gloria-CFR-nek le kell játszani az AAC elleni mérkőzést, a hét valamely napján. Természetesen az újlag lejátszandó Gloria-CFR—AAC-mérkőzés ismét nyitlta teszi a bajnokság kérdését. Igaz, hogy a Gloria-CFR egy pont előnyvel indul a küzdelemben, de ha az AAC megnyeri a mérkőzést, akkor mégis a kerület bajnoka lesz.

A mai forduló öt mérkőzése közül, csak négy került lejátszásra, mert a Simeria-CFR még mindig felfüggesztés alatt áll és így a vasárnap ellenfele, a Hakoah, játék nélkül jutott két ponthoz. A derby mérkőzést, mint fontosabb irtuk, a Gloria-CFR nyerte. A bajnokságra még mindig aspiráló AAC sérülés folytán, majdnem mindvégig tíz emberrel játszva, minimális győzelmet aratott a Banatul felett. Az Olympia—ATE-mérkőzés, a lelkes mikelakarfiuk győzelmével végződött, ezzel sikerült bebiztosítani, hogy nem érdemtelenül jutottak a végülük oly hízelgő negyedik helyre. A Tricolor—Vointa-mérkőzést a Tricolor imponáló gólaránnyal, biztosan nyerte. Részletes beszámolóink:

Gloria-CFR—AMTE 3:1 (1:0). A mérkőzés az igazi bajnoki küzdelmek minden izgatását és szépségét magán viselte. Az első félidő le és fél hullámzó, energikus játékkal teltek. Szünet után hatalmas munkásfőlény a nyitány, de egy negyedóra elteltével alábbhang a hatalmas iram, ekkor a Gloria-CFR fölénybe kerül. Támadásait szerencse kísérte, mert nem a legeminebb helyzeteket az I. félidő ipotyagolja után kétszer is kihasználja, Marianut és Bali, s máris három góllal vezet a Gloria-CFR. Ezután ismét az AMTE-finis következik. Az AMTE becsület-gólját Tolán szerzi meg. A mérkőzést a temesvári Révész Vilmos nagy hozzáértéssel vezette.

AAC—Banatul 2:1 (1:0). Az első félidőben Auer fejessel szerzi meg a vezetést. Szünet után Czinczér II., az AAC kapusa megsemmisül, helyét Mondok foglalja el, akinek hibás védéséből a Banatul kiegyenlít. Ökrös révén. A mérkőzés már döntetlen eredményt ígér, amikor az utolsó percben Puskás gólja az AAC javára dönti a mérkőzést. Bíró: Pálunkás Lajos.

Olympia—ATE 2:1 (1:0). A mérkőzés nagyobb részében, a szép, de erélyes futballt játszó ATE van fölényben. Azonban a mikelakarikai lelkesedés mégis eredményesebbnek bizonyult. Az Olympia góljait Barbu-fivérek szerzik meg. Az ATE gólját Tóth lötte tizenegyes-

ből. A mérkőzésen élvezetet nyújtott Weichelt Károly vérbeli, pompás játéka. Bíró: Burdán Miklós.

Tricolor—Vointa 5:1 (4:1). A Tricolor egységesebb játékot mutat és megérdemelten éri el a szép győzelmet. Tusz II., a Tricolor fiatal játékosa, hat-trecket csinált, míg a másik két gólt Pálfi fejelte. A Tricolor „ehren-golja” Moise érdeme. Bíró: Pálfi Gyula.

O Beogradski SK Temesvárott. Temesvárról jelentik: Hosszu idő után, ismét kezdik felvenni a nemzetközi kapcsolatokat az erdélyi csapatok, Arad után most Temesvár látott idegen csapatot vendégül. A jóképességű Beogradski SK vendég szerepelt szombaton és vasárnap Temesváron. Első nap a Gyapjúipar csapatával mérkőztek meg a beográdiak és szép játék után 3:1 (1:0) arányban győztek. Vasárnap a formába lendülő Kinizsi mérte össze erejét a BSK-val. A tavasszal Belgrádban elszenvedett súlyos vereségért (8:0), a Kinizsinek csaknem sikerült revánst vennie, de ebben a balszerencse akadályozta meg, mert az utolsó percben a beográdiak 2:2 (1:0) arányban eldöntetlenné tették a mérkőzést.

O A súlydobó világrekorder Budapesten. Budapestről jelentik: A MAFC szezonnyitó versenyének a Hirschfeld német világrekorder-súlydobó szereplése nemzetközi jellegűt adott. A germán óriás szereplése Budapesten csalódást keltett, mert kevésen mulott, hogy Darányi, a magyar súlydobó-rekorder le nem győzte. Hirschfeld részt vett még egy számban, diszkoszvetésben, de itt a világhírű magyar diszkoszvetők alaposan helyben hagyták. A verseny jobb eredményei a következők: Magasugrás: 1. Késmárky 178 cm. 400 m.: 1. Sugár (UTE) 49.8 mp. 2. Barsi 49.8 mp. Súlydobás: 1. Hirschfeld (Németország) 14.85 m. 2. Darányi 14.75 m. Diszkoszvetés: 1. Domogán 44.90. 2. Marvalits 43.70 m. 100 m.: 1. Haggambi 11 mp. Távolyugrás: Balogh 716 cm. 1500 m.: 1. Gyulai 1 p., 10.8 mp. Gerelyvetés: 11 Szepes 63.50 méter.

O Az Universitatea impozáns győzelmet aratott a második selejtezőben a HTV ellen. Holozsvárról jelentik: Universitatea—HTV 7:0 (4:0). A pompás játékot produkáló egyetemisták hatalmas győzelme, az országos bajnokság legjogosabb aspiránsává avatta őket.

O A Hungária újabb eldöntetlenje. Budapestről jelentik: A bajnokság utolsóelőtti fordulójában, a bajnokjelölt Ujpest nehéz küzdelemben, 4:1 (1:1)-es győzelmet aratott a Somogy ellen. Somogyi szerzi meg a Somogyinak a vezetést, amit Avar egyenlít. Szünet után Török, P. Szabó és Avar biztosítják be Ujpest győzelmét. A teljes csapatával hosszú idő után küzdő Ferencváros katasztrófális vereséget mért Kispestre, 9:1 (6:0) arányban. A Hungária döntetlen sorozatja még most is tart, most Debrecenben a Bucskayval mérkőzött 2:2 (2:0) arányban. Az Attila szintén döntetlenül mérkőzött 1:1-re a Bástyával. A Pécs-Banyanya 3:0 (1:0)-ra győzte szép játék után ellenfelét, a Budai „11”-et. A bajnokság már majdnem bizonyosan az Ujpesté. Ellenben a kiesés még nem elintézett dolog. Az utolsó helyen a Somogy küzdök, az utolsóelőtti helyen pedig a Nemzeti remeg a kiesés előtt. A tizedik helyen fekvő Attilát már nem fejezgeti a kiesés veszélye.

Árverési hirdetmény.

Alulírott, mint a Hirschfeld et Co. valamint Mauritiu Hirschfeld vagyombukottak csődtömeggondnoka, az aradi törvényszék 3488—1929. végzése alapján az alábbi nagynevű magyar festők remekait fogom árverés alá bocsájtani:

Csok István: Tengerpart.
Lotz Károly: Lovak.
Glatz Oszkár: Főnö asszony.
Heret Cézár: Nők egymás között.
K. Spáni Béla: Naplemente (Tájkép)
Hári Gyula: Abbáziai tájkép.
Boem Ritta: Virágcsendélet.
Pentelei Molnár János: Csendélet citrommal.

Hermann Lipót: Erdélyi tájkép.
Mihailovits Miklós: Női fejkép.
Béldi Vörös Ernő: Ruhamatató.
Pálya Czelesztin: Női fej.
Aggházi Gyula: Paraszt fej.
Geiger Richard: Spanyol táncosnő (Aquarell.)

Nyilassy Sándor: Aratók.
Romek Árpád: Csendélet.
Iványi Grünwald Béla: Pásztor idill.
Jámbor Lajos: Ünneplés.
Báró Mednyanszky László: Harctéri jelenet.

Komáromi Katz Endre: Forrás mellett
Perlmutter Izsák: Férfi tanulmány.
Czencz János: Genrekép.
Glatz Oszkár: Anya gyermekével.
Innocent: Női fej.

Pörghe Gergely: Tanyai tájkép.
Udvari Géza: Idill.
Ujházi Ferenc: Pipázó ember.
Raksányi: Tájkép.
Pohol Hugó: Paraszt asszony (Pastell)
Romek Árpád: Csendélet dímnyével

Bálint Gyula: Ülő nő (Pastell)
Ujvári Ignác: Paraszt udvar.
Koszkol Jenő: Bagdadi ucca.
Bálint Gyula: Cipő tisztító leány.
Bálint Gyula: Női fej.
Bálint Gyula: Talmudista.
Jámbor Lajos: Évő szegény ember.
Heier Arthur: Fehér macskák.
Szüle Péter: Vízfordó asszony.
Greschner: Férfi fej.

Peske Géza: Csizmatisztító.
Rottmann Mozart: Korcsmában.
Lakos Aliréd: Vitatkozó zsidók.
Gergely Imre: Vászár.
Rottmann Mozart: Tanulmányi fej.
Ujvári Ignác: Kertben.
Révész Imre: Korcsmában.
Bosznay István: Hegyi tájkép.
Edvi Illés Aladár: Borjú az istállóban.

Az árverés 1930. május hó 23-án délután 3 órakor, valamint 1930. május 24-én délután 3 órakor Aradon, a Str. Gen. Berthelot 8. szám alatt lesz megtartva.

A fentjelzett képek bármikor megtekinthetők, alulírott jelenlétében.

Árverési feltételek megtudhatók bármikor Arad, Str. Crisan 10. sz. alatti ügyvédi irodámban.

Dr. Alexandru Pop advocat,
Arad, Str. Crisan 10.

curatorul massei falimentare
Hirschfeld et Co., cum si a
faktului Mauritiu Hirschfeld
din Arad.

Az ERDÉLYI ÉLET minden száma szenzációs tartalommal jelenik meg.

Internátus fiúnevelőintézet

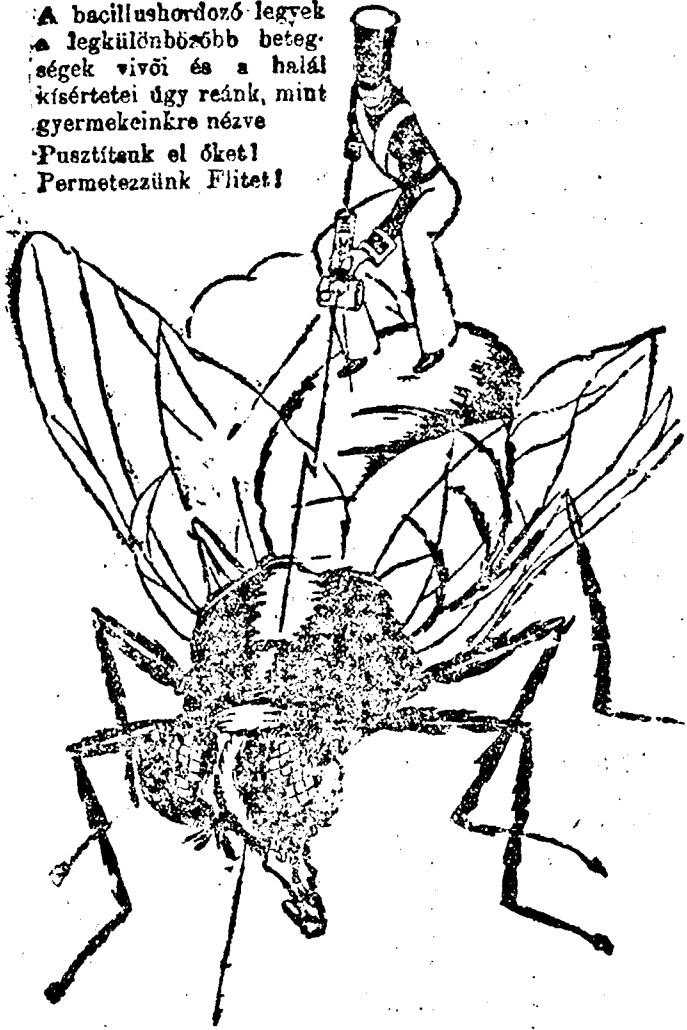
mindentéle iskolabeli bontakó és bejáró tanulók részére. Prospektust küld.

Dr. Pászterné Internátusa,
Budapest, Délibáb-ucca 25.
Telefon: 191-48.

Balatonai gyermeküdülőről külön ismertető.

**Aki másnak vermet-as, maga esik bele:
Pusztítani akart és én, maga pusztult bele.**

A bacillushordozó legyek
a legkülönbözőbb beteg-
ségek vívői és a halál
kísértetei úgy reánk, mint
gyermekre nézve
Pusztítsunk el őket!
Permetezzünk Flitet!

FLIT

Gyorsabban öl

Kizárólagos vezérképviselet Romániában: STANDARD DROGHERIA București

România

Comitetul Scolar Județean Arad

Nr. 905—1930.

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 30. Mai 1930. ora 10 se va ține la Prefectura județului Arad, o licitație nouă cu oferte închise, în conformitate cu Art. 88—110 din Legea Contabilității publice, pentru vinderea pe vecie a imobilului în scris în cartea funduară sub Nr. 424 a comunei Toc, compus din casă și intravilan.

Imobilul din chestiune a fost proprietatea lui Nicolae Tonța și soția din aceia comună, și este situat pe lângă șoseaua națională, potrivit pentru băcănie sau eventual crâșnă.

Caetul de sarcini se poate vedea în biroul Comitetului școlar jud. la Prefectura județului, camera 43. și la Notariatul cercnal Ilteu, în zilele de lucru orele 11—13.

Concurenții vor specifica în oferte, că cunosc localuri din chestiune, precum și caetul de sarcini.

Odată cu oferta se va prezenta și garanția de 5% în numărar sau efecte de Stat.

Arad, la 12. Mai 1930.

Președinte

Prefect

Dr. Marșieu.

Secretar

V. Spătariu.

Kiadó

azonnal
üzlethelyiség

nagy száraz pincével
főter keilős közepén.
Berendezés olcsón eladó.
Bővebbet Dr. Löcs, Str. Horia 8

Nr. G. 3596—1929.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE

Subsemnatul delegat al Judecătoriai Rurale Ineu public, cu în ziua de 20 Maiu 1930. la orele 17 se vinde la licitație publică 2 cai, 1 căruță, grajd, cociună, mașină de sămănat și altele prețuite în 17,000 Lei la locuința urmăriului în Boesăg, în vederea încasării creanțelor de 5000 Lei, 1656 Lei și 702 Lei cap. și acc. ale lui Măneran Aurel repr. prin advocații Dr. Faur P. și Dr. Kollin J. din Ineu. Vânzarea se face conform art. 107. și 108. din legea LX. : 1881.

Ineu, la 30. Aprilie 1930.

Barbu.

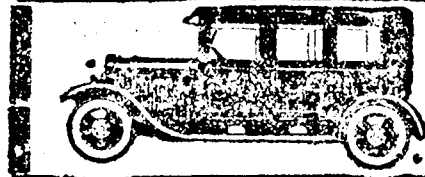
grefier delegat judecătoresc.

Legszebben fest, tisztít

KNAPP

v. Weitzer-u. 11.

v. Magyar-u. 10.

Edmond KISS Odön

Fabrica de caroserie de automobile
Autókarosszéria üzem

Arad, Buřev. Reg Ferdinand No. 27

Közgazdaság.

A német birodalmi bank rátaleszállítása

(Berlin május 19.) A Német Birodalmi Bank központi bizottsága ma ülést tartott s Luther dr. elnök megindokolta az igazgatóságnak ama határozatát, hogy május 20-tól kezdve a leszámítolási kamatlábát 5 százalékról 4 és fél százalékra és a lombard kamatlábát 6 százalékról 5 és fél százalékra csökkentették le. Bejelentette, hogy a Deutsche Golddiscountbank is leszállította a kamatlábát 5 százalékról 4 és fél százalékra.

(Budapest, május 19.) A berlini rátaleszállításnak a nyíló árfolyamra lényeges hatása volt. Később egyes papiroknál az erősebb kínálat érezte hatását.

= Az olasz bank is leszállította a bankrátát. Rómából jelentik: Az Olasz Nemzeti Bank a bankkamatlábát 6 százalékról 5 és fél százalékra csökkentette.

= Kedvező a pénzpiac, közeleg a kamatláb leszállítása. Bucurestiből jelentik: A Banca Națională helyzetjelentése szerint a román pénzpiac helyzete kedvezően megváltozott. A jelentés szerint a devizakészlet emelkedett. Madgearu pénzügyminiszter és a Nemzeti Bank elnöke szombaton beható tárgyalásokat folytattak a kamatláb leszállítására vonatkozólag.

= A román-magyar kereskedelmi szerződés tárgyalása. Budapestről jelentik: A magyar-román kereskedelmi szerződés folytatódott tárgyalása végett Nickl Alfréd követ és meghatalmazott miniszter, a kereskedelmi-, földművelésügyi- és pénzügyminisztérium képviselőivel ma Bucurestibe utaztak.

= Folytatják a magyar gabonaértékesítési ankétot. Budapestről jelentik: A „Magyarország” írja, hogy Bethlen István gróf miniszterelnök, a gabonakampány értékesítése ügyében e héten értekezletre hívja meg a kereskedelmi képviselőket, a budapesti áru- és értéktőzsde vezetőségét, valamint a nagymalmok igazgatóságait. A tanácskozások leglényegesebb pontja a pénzügyi fedezet előteremtése. Tervezete nem tartja fontosnak a külföldi kölcsön felvételét, hanem inkább a már meglévő pénzügyi erők segítségével akarja lebonyolítani a gabonaértékesítési kampányt. Másik tervezete szerint a fogyasztók és közvetítők bevonásával, olyképen óhajtja ezt a fontos kérdést megoldani, hogy a termelők egyoldalulag ne viseljék a gazdasági válság terheit, mely idén különösen súlyosnak ígérkezik.

= Céghivatali hírek. A Szécsi és Társaság Stern Salamon cégjegyzői jogosultságát törölte és, mint cégtulajdonost jegyeztette be. — A Soc. Bancara Romana Porzolt Jenő igazgató cégjegyzői jogait törölte. — A Vadászai Hitelszövetkezet Tömő Józsefet jegyezte be cégjegyző-igazgatónak. — Az „Azuro” vegyészeti gyár március 16-án tartott közgyűlésén alapszabályát módosította és bejelentette a törvényszék céghivatalának, hogy 5 milliós alaptőkével rendelkezik, amelyet 1000 darab 5000 lej névértékű részvényben jegyeztek le. — Az Ujaradi Takarékpénztár most terjesztette a céghivatal elé a legutóbbi közgyűléséről szóló adatokat. — Dénes Gyula minisi borkereskedő cégének bejegyzését kérte. — Pollák Sándor aradi kereskedő cégtörölését a törvényszék elrendelte. — Furnitúra szállítási- és vámosiroda Bán és Schwarz néven bejegyezve, törölését kérte. — Bruckner Sándor és Társai cégből Braun Miksa kilépett, a cég a jövőben Bruckner Sándor és Kurt József néven szerepel a törvényszék nyilvántartásában.

= Kényszerezegyzség. Az aradi törvényszék kereskedelmi osztályán a kényszerezegyzségi eljárást bevezetését kérte Geller Mátyás Bratianu-uccai rádió-cég. A cégtulajdonos ötven százalékos egyezséget ajánl fel hitelezőinek. A 10 ezer lejen aluli követeléseket 6 hónapon belül, az ezen felüli követeléseket 12 hónapon belül egyenlítené ki. A törvényszék legközelebb érdemleges tárgyalásra tűzi a kérelmet.

= Újabb csökkérélem Zimmermann Izidor ellen. Az aradi törvényszékhez ma újabb csökkérélem érkezett Zimmermann Izidor aradi borkereskedő ellen. A kérelmező Krausz és Wetzner bécsi cég, követelése 160 dollár.

= Két millió dolláros mezőgazdasági kölcsön. (Budapest, május 19.) Egy déli lapban megjelent hír szerint, a magyar külföldi kölcsönre előleget is vettek már fel. Ezzel a hírrel kapcsolatosan illetékes helyen szerzett információink szerint az a tény, hogy a Kereskedelmi Bank közvetítésével, az OKH. és egy amerikai pénzeszort között indultak meg a tárgyalások egy 2 millió dolláros mezőgazdasági hitel felvételére, de csupán rövid lejáratu kölcsön lenne, melyet 7 és fél százalékkal folyósítanának egy évre a gazdáknak.

= Meg lehet-e az időjárást változtatni? Ezzel a kérdéssel foglalkozik a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikkét közöl még a peronoszpóra elleni védekezésről, a levéltetvek és a gyümölcsfák hernyóinak irtásáról, a szamóca betegségeiről, a málna kezeléséről, a gyümölcsfák nyári nyeséséről, a szőlőhajtások válogatásáról, a korompenésről, a hangvák irtásáról, a palántázás hibáiról stb. A dusan illusztrált szaklapokból a Növényvédelem kiadóhivatala (VIII. Rákóczi-ut 51. IV. emelet 5) e lapra való hivatkozással egy alkalommal díjtalanul küldetvényszámot

A szerkesztésért ideiglenesen
SALGÓ HENRIK
felel.

Báró Neuman Stefánia és gyermekei megtört szívvel jelentik, hogy felejthetetlen drága jó férje és édes apjuk

végvári
báró NEUMAN ALFRÉD

május hó 18-án életének 59-ik évében elhunyt.

A testet öltött önzetlenség és jóság, az öntel-
áldozó szeretet szállt vele sirba.

Drága halottunkat május 20-án, kedden dél-
után 4 és fél órakor az aradi izraelita temetőben
levő családi sírboltban helyezük örök nyugalomra.

végvári báró Neuman Ede,
végvári báró Neuman Marika,
végvári báró Neuman Ferenc
gyermekai.

Dr. Spitzer József és neje,
Grünfeld Mór és neje,
Friedmann László,
Polláck Ernő,
Győrössy Győrössy-Csepreghy
Jenő
sógorai és sógoróni.

Polláck Ernőné szül. báró
Neuman Gizella,
végvári báró Neuman Adél,
Győrössy Győrössy-Csepreghy
Jenőné
szül. báró Neuman Klára
testvérei.

**A Neuman Testvérek gőzmalom-, szesz-
és élesztőgyáripari részvénytársaság**
igazgatósága és felügyelő bizottsága
nevében mély megindultsággal jelentjük, hogy vál-
lalatunk igazgatóságának érdemdus tagja

végvári
báró NEUMAN ALFRÉD ÚR

e hó 18-án váratlanul elhunyt.

A megboldogultban vállalatunk pótolhatatlan
munkatársat veszít.

Kedden, f. hó 20-án délután 4 és fél órakor
kísérjük utolsó útjára.

Arad, 1930. május 19-én.

Emlékét örök kegyelettel őrizzük!

Az Aradi Textilipar R. T.
igazgatósága, felügyelő bizottsága és tisztviselő
kara mély megilletődéssel és fájdalommal jelenti

végvári
báró NEUMAN ALFRÉD ÚR

igazgatósági tagjának váratlan elhunytát.

Az elhunyt hosszú éveken át tevékeny részt
vett vállalatunk vezetésében és sikeres működé-
sével, ernyedetlen buzgalmával, megértésével és
nagy tudásával annak fejlődését előmozdította.
Életét a munkának szentelte és ezzel nevét felejt-
hetetlenné tette.

Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni!

**A Neuman testvérek gőzmalom-, szesz-
és élesztőgyáripari részvénytársaság**
tisztviselői kara és munkásai
mélyen megrendülve jelenti, hogy fenkölt lelkü-
letü jóságos főnökük

végvári
báró NEUMAN ALFRÉD ÚR

e hó 18-án váratlanul elhunyt.

Veszteségünk pótolhatatlan. Emlékét hálás ke-
gyelettel őrizzük.

F. hó 20-án, kedden délután 4 és fél órakor
fogunk az elhunyttól örök bucsut venni.

Arad, 1930. május 19.

Mielőtt nyári női és leányka ruhaszükségletét beszerzi, tekintse meg dus rakományát és győződjön meg utolérhetően versenyképességéről.

Juliu PLESZ Gyula

cég központi női ruhaáruháza
ARAD, a színház hátsó bejáratával szemben.

A Consum r. t. részletcsoportjának tagja.

Kérem fenti címre
figyelni!

Kérem fenti címre
figyelni!

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kiírt szavak aláhúzódnak. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézőkérésre válaszolunk. Ajánlatok jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvágósítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

LEVELEZÉS.

FÜGGETLEN, jó módú idősebb úriembernek barátságát keresem. — Levelet „Urnó” jellegre az Aradi Közlöny kiadójaiba kérek. 2202

ALKALMAZÁS.

INTELLIGENS URAK jól jövedelmező foglalkozáshoz juthatnak. Cím az Aradi Közlöny kiadójaiban. 2197

ÉPÍTÉSEKNEK jól bevezetett utazó SZENZÁCIÓS mellékcikk képviselőjére kerestük. Cím Glück Ignác, ökl. mérnök. Alba Julia. 2189

LAKÁS.

SZÉP különbejáratu butorozott szoba. Ujradon kiadó jobb ur részére. Cím az Aradi Közlöny kiadójaiban. 2133

FŐTÉREN kétszobás, konyhás lakás azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójaiban.

EGYSZOBÁS konyhás lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

DISZKRÉT bejáratu, csinosan butorozott szoba kiadó, volt Teleki-u. 24. 2196

KÉT szoba, konyhás I-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójaiban.

KIADÓ Str. Eminescu (volt Deák Ferenc-ucca) 10. kétszobás parkettás uccai garzon lakás, jelenleg orvosi rendelő. augusztus 1-re. 2201

BUTOROZOTT szoba külön bejárattal, kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2204

FŐTÉREN első emeleti három nagy szobából és előszobából álló helyiség, mely főleg üzleti célokra (irodának, divatszalonnak, szabóüzletnek stb.) rendkívül alkalmas, azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójaiban.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Aeztalos Sándor-u.) 3. 800

Kiadó

négyosztós, fürdőszobás, konyhás lakás éléskamrával és pincével azonnalra a Piata Avram Iancu (v. Szabadság-tér) sarkánál. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 250

VÉTEL ÉS ELADÁS.

MEGVÉTELRE keresek készpénzfizetés mellett egy 6 kevéssé használt MÁV. cséplőszekrényt. ELADNÁM Hoffher-Schranz gyártmányú teljes cséplőgarnitúrát. Ajánlatok Frățila Ioan, Agris (Jud. Arad) kéretnek. 2135

FELHIVOM a nagyérdemű közönség b. figyelmét Str. Horia (Széchenyi-u.) 1. Neuman-palotában levő bizományi üzletre, hol szebbnél-szebb keleti perzsaszőnyegek, Altwien ezüstök, antik butorok, festmények, dísz tárgyak, komplett szobaberendezések, egyes butor darabok, antik órák, vitrinek, hegedűk, zongorák, utazó kofferek, álló villanylámpák, stb. kaphatók.

VENDEGLŐI berendezés, kerti székek, asztalok olcsón eladók. Autóvendéglő, Str. Alex Gavra No. 7. (Csernovits Péter-ucca) 2198

ANTIK butorok, szalongarnitúrák és consol tükrök eladók. Radnai-ut 31. 2200

NÉGYKEREKŰ erős kéziköcsi eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójaiban. 2190

HÁLÓSZOBA világos és konyhabutor keveset használt, olcsón eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójaiban. 2191

KERESEK fonott kerti garnitúrákat, harmoniumot, gyári és perzsaszőnyegeket, ezüst tálakat és evőeszközöket, antik butorokat, komplett szobaberendezéseket, márkás dísz tárgyakat stb. Kívánatra hához is megyek. SALGONÉ bizományi üzlete, Str. Horia 1. sz. Neuman-palota. 1000

TISZTA, MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 190

Építkezési faanyag,

kerítésoszlop, cserép, léc, gerenda, padozatdeszka, rudfa, talicska stb.

legolcsóbb árban kapható
AUFRICHT falelepen, ARAD, Cal. Vict. 1-2
Villanyüzemű fameumunkálás

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál, ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kelmekestő és tisztítóüzlet volt, azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójaiban.

Ingyen sorsjegy!

A város centrumától

nem messze fekvő, csendes uccában, park közepén épült 4 szobás gyönyörű uri villa, olcsó áron eladó. Bővebbet Kiss Lajos „Oranul” irodájában, városházával szemben, Bul. Reg. Ferd. 1

România

Portăreul de pe lângă judecătoria rurală Radna-Siria.

G. No. 788—1930.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

Se publică spre cunoștință generală, că în ziua de 23. Maiu 1930. începând la orele 4 p. m. se va vinde prin licitație publică la fața locului din comuna Mimis Nr. 102 avelea următorului compusă din următoarele: un cal negru de 11 ani, una căruță cu osie de fier, 1000 kgr. porumb, una sură cu paie lungime 8 mtr. înaltă 3 mtr. 17 vase goale diferite mărime, 6 ciubere, cum și alte obiecte toate evaluate în preț de 33.428.

Această avere se vinde pentru despăgubire creditorului Iritz Adalbert din Radna de suma de 2540 lej capital cu 13.5% interese pe an, plus speșele ocazionale cu execuția ce are a primi pe baza deciziunii No. 166—1930. a judecătoriei rurale Radna.

Licitația se va ține și în favoarea următorilor creditori: Banca Victoria pt. 33.000 lej, Prima Casă de Păstrare din Neidorf pt. 20.000 lej, Bodea Maria pt. 2690 lej, Neamț Gheorghe pt. 30.000 lej, Cassa Gloria de Economii pt. 87.600 lej și Banca Podgoria pt. 45.000 lej.

Radna, la 25. Aprilie 1930.

ss. A. Antonescu,
portărel.

Administrația Județului Arad.
Serviciul Drumurilor și Construcțiilor.

No. 14393.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

Se publică licitațiunea pe ziua de 31. Maiu a. c. ora 11 în localul Prefecturii Județului pentru impietruirea șoselei Jud. Siria—Pauș sect. klm. 0—15.6 în valoare de lei 124.180

Condițiunile de licitație se pot vedea zilnic în localul Serv. Technic Jud. Arad între orele 11—12.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile legei Contabilității Publice art. 72—83 în localul Pref. Jud. Arad. 2188

13. Maiu 1930.

Serv. Drumurilor și
Construcțiilor.

Minden 10. üzletfelelemnek 1 drb. 50 lej értékű Iparos Otthon sorsjegyet adok ajándékba!!

Hoszpodár kelmekestő és vegyeltítő v. Teleky-u. 18. sz.

România

Comitetul Scolar Judetean Arad.
Nr. 1107—1930.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 30. Mai 1930. ora 10 se va ține licitațiune publică cu termen scurt, în localul Prefecturii județului Arad și la Primăriile comunale interesate, pentru darea în întreprindere a lucrărilor de complectare și reparațiunile necesare la edificiile școlare din comunele Dumbrava, Hodîș, Aldești, Pusta Feșet, Halmăgel, Târmure, Rovine, Siria, Caporal Alexa, Pecica și Satul-nou, în baza devizelor și planurilor întocmite de Serviciul tehnic jud. al județului Arad.

Speșele pentru lucrările dela școala din Dumbrava sunt Lei 60.000, Hodîș 140.000, Aldești 195.000, Pusta Feșet 65.000, Halmăgel 120.000, Târmure 287.000, Rovine 326.000, Siria 138.000, Caporal Alexa 211.400, Pecica 366.000, și Satul-nou 124.380.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu Legea contabilității publice (Art. 88—110) și condițiunile generale pentru întreprinderi de lucrări publice cu oferte închise și sigilate, pe cari concurenții le vor înainta Comitetului școlar județean sau Comitetului școlar rural din comuna respectivă, în ziua licitației la începerea licitației.

Amatorii odată cu oferta, însă separat (nu în plic) vor prezenta recepția asupra garanției provizorie depusă la Administrația Financiară Arad, asupra fiecărei școală separat. Toțașă și ofertele se vor înainta separat pentru fiecare școală. Ca garanția provizorie se va depune 6% a sumei oferite, însă numai în numerar sau efecte de stat.

Amatorii sunt obligați a dovedi cu acte justificative, că îndeplinesc condițiunile legale pentru de a putea lua în întreprindere lucrări publice.

Devizele, condițiunile și planurile relative la aceste lucrări se pot vedea în biroul Comitetului școlar județean la Prefectura județului camera 43 și la Comitetul școlar rural din comuna respectivă.

Arad, la 12. Mai 1930.

Președinte

Prefect:

Dr. Marșicu.

Secretar

V. Spătariu.

Autotulajdonos és soifőr urak figyelmébe!

Benzin 73—74-es literenként . . . . . 12 Lei
1 kanna Mobilolaj . . . 375 Lei
és mindenféle olaj a legolcsóbb ár mellett kapható

Mann Vilmos cég üzletében
Padureni (Erdőhegy).

Egész éjjeli szolgálat.

Márton Jakab

angol uriszabó, Arad, Piata Avram Iancu No. 10.

Nyári szövetujdonságai megérkeztek.

Mérsékelt árak. Legelegánsabb szabás.

Fordítások, kérvények, másolások

„Minerva” Fordítási iroda

Arad, Bul. Reg. Mar. . . . . 17. Réthy házban, Daola kávéház mellett.